

Raportul privind evoluția sistemului de pensii private

În primele nouă
luni ale anului

2024

Raportul privind evoluția sistemului de pensii private în primele nouă luni ale anului 2024

Notă

Acest raport prezintă evoluția pieței pensiilor private în primele nouă luni ale anului 2024. Raportul este realizat pe baza datelor raportate de către administratorii de fonduri de pensii pentru luna septembrie 2024.

Ca urmare a rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele. Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București

TELVÉRDE: 0800.825.627 / Internet: <http://www.asfromania.ro> / E-mail: office@asfromania.ro

CUPRINS

Sinteză.....	3
1. Contextul macroeconomic și internațional	4
2. Piața pensiilor private din România.....	17
3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II	20
3.1. Valoarea activelor	20
3.2. Participanți.....	22
3.3. Contribuții	23
3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	25
3.5. Structura investițiilor	26
3.6. Rate de rentabilitate	31
3.7. Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat	33
4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III	34
4.1. Valoarea activelor	34
4.2. Participanți.....	36
4.3. Contribuții	37
4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces.....	38
4.5. Structura investițiilor	40
4.6. Rate de rentabilitate	44
4.7. Depozitarii fondurilor de pensii facultative	46
5. Fondurile de pensii ocupaționale	48
Listă grafice	49
Listă tabele	52

Sinteză

La sfârșitul anului 2023 și începutul anului 2024, diminuarea inflației a oferit motivația pentru o relaxare a politicii monetare, iar estimările pentru creștere economică și inflație au fost ajustate în scădere. Comisia Europeană a redus prognoza de creștere economică pentru 2024 la 1,0% și pentru 2025 la 1,6%, în timp ce autoritățile europene de supraveghere (EBA, EIOPA și ESMA - ESAs) subliniază persistența incertitudinilor economice și geopolitice semnificative.

Fondurile de pensii private din România au acumulat active în cuantum de 155,49 miliarde lei la finalul lunii septembrie 2024, în creștere cu 28 % comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior și cu 18% raportat la finalul lunii decembrie 2023. Astfel, la sfârșitul trimestrului III 2024, fondurile de pensii administrate privat (Pilonul II) au acumulat active în cuantum de 149,95 miliarde lei, cu 18% mai mult față de luna decembrie a anului anterior. Fondurile de pensii facultative (Pilonul III) au acumulat active în valoare de 5,54 miliarde de lei, cu 17% mai mult față de finalul anului trecut.

Instrumentele financiare din portofoliile fondurilor de pensii private care se tranzacționează pe piețe financiare sunt evaluate prin marcare la piață, indiferent de perioada de timp pentru care sunt prevăzute a fi deținute în portofolii. În această situație, evoluția valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii private poate cuprinde pe termen scurt potențiale episoade de volatilitate, fiind influențată de acestea. Cu toate acestea, orizontul investițional al fondurilor de pensii private este unul pe termen lung, fondurile demonstrând o bună reziliență în urma șocurilor care au afectat piețele financiare în trecut.

La 30 septembrie 2024, erau înscriși 9,03 milioane participanți la cele 17 fonduri de pensii private, la finalul anului precedent fiind înregistrați un număr de 8,86 milioane participanți. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 30 septembrie 2024 a fost de 8,24 milioane persoane, față de 8,15 milioane persoane înregistrate în luna decembrie a anului 2023, iar numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative a fost de 793 mii de persoane, comparativ cu 710,8 mii de persoane înregistrate la 31 decembrie 2023.

Politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața financiară locală, ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezentând 72% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private. La finalul lunii septembrie 2024, un procent de 24% a fost investit în acțiuni.

1. Contextul macroeconomic și internațional

1.1. Contextul macroeconomic local și internațional

Autoritățile europene de supraveghere (EBA, EIOPA și ESMA - ESAs) au publicat *Raportul comun privind riscurile și vulnerabilitățile din sistemul financiar al UE* pentru toamna anului 2024, subliniind persistența incertitudinilor economice și geopolitice semnificative. ESAs avertizează autoritățile naționale de supraveghere asupra riscurilor asociate stabilității financiare în acest context și solicită vigilență continuă tuturor participanților de pe piețele financiare. Pentru prima dată, raportul include o analiză trans sectorială detaliată a riscurilor de credit din sectorul financiar.

La sfârșitul anului 2023 și începutul anului 2024, diminuarea inflației a oferit motivația pentru o relaxare a politicii monetare, iar estimările pentru creștere economică și inflație au fost ajustate în scădere. Comisia Europeană a redus prognoza de creștere economică pentru 2024 la 1,0% și pentru 2025 la 1,6%, în timp ce proiecțiile Eurosistemului pentru inflație au fost revizuite ușor în creștere pentru aceeași perioadă. În acest context, BCE a redus ratele dobânzilor cu 25 puncte de bază în iunie 2024, iar așteptările pieței indică reduceri suplimentare moderate ale ratelor.

Pe lângă incertitudinile monetare, tensiunile geopolitice, cum ar fi războiul din Ucraina, conflictele din Orientul Mijlociu, tensiunile comerciale SUA-China și alegerile din UE și SUA, au amplificat riscurile economice. Evenimentele neașteptate ar putea influența rapid perspectivele economice, provocând corecții de piață. În acest context, stabilitatea infrastructurilor pieței este esențială. Testele de rezistență realizate de ESMA asupra contrapărților centrale (CCP) au indicat o capacitate solidă de a gestiona șocuri semnificative de lichiditate, deși riscurile de concentrare rămân ridicate, în special în cazul instrumentelor derivate pe mărfuri.

Sectorul european al pensiilor a rămas stabil, iar fondurile de investiții au înregistrat fluxuri pozitive în 2024, mai ales în fondurile de obligațiuni. Cu toate acestea, calitatea creditului portofoliilor fondurilor a continuat să scadă, reflectând o posibilă reevaluare dezordonată în viitor. Încrederea consumatorilor în perspectivele pieței a crescut, iar digitalizarea pieței de retail a continuat să progreseze, dar aceasta aduce și riscuri, cum ar fi tranzacționarea de produse riscante prin intermediari digitali.

Riscurile cibernetice rămân ridicate, în special în contextul tensiunilor actuale, iar incidentele cibernetice din sectorul financiar au crescut în ultimii ani, având un impact asupra cerințelor de capital pentru riscul operațional.

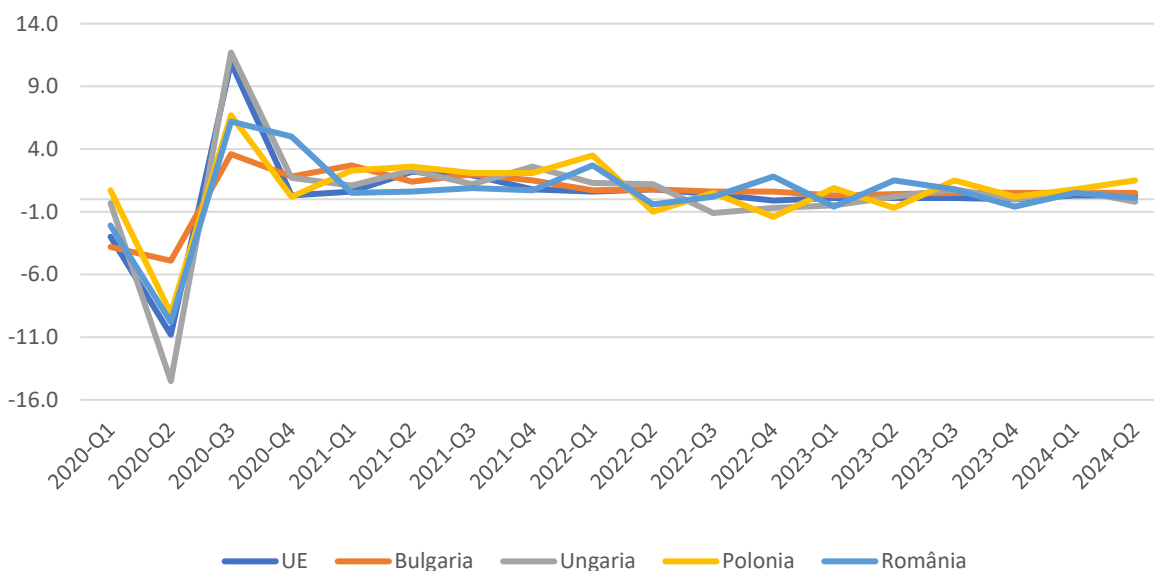
Aceste evoluții indică un peisaj economic volatil și riscant, necesitând o vigilență sporită și strategii flexibile din partea tuturor actorilor din sectorul financiar pentru a menține stabilitatea într-un context de incertitudine.

Creșterea economică

Graficul 1 prezintă evoluția creșterii economice în intervalul 2020 –T2 2024. Detalierea dinamicii PIB pentru România pe trimestre în intervalul 2022 – 2024 este prezentată sintetic în Tabelul 1.

Produsul Intern Brut (PIB) al României a înregistrat o valoare de 351 miliarde de dolari în 2023, potrivit datelor oficiale ale Băncii Mondiale.

Grafic 1 Creștere economică trimestrială (ca modificare procentuală față de perioada anterioară)

Sursa: Eurostat, prelucrare ASF

În trimestrul III al anului 2024, produsul intern brut (PIB) al României a înregistrat o creștere de 1,1% comparativ cu același trimestru din 2023 pe seria brută, respectiv o contracție de -0,2% pe seria ajustată sezonier. În primele nouă luni ale anului 2024, produsul intern brut a crescut cu 0,9% pe seria brută și cu 0,8% pe seria ajustată sezonier comparativ cu perioada similară din anul anterior. Evoluția trimestrială a PIB-ului pentru perioada 2022 - 2024, calculată atât pe seria brută, cât și pe cea ajustată sezonier, este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 1 Evoluția Produsului intern brut trimestrial

		T1	T2	T3	T4	An
- în % față de perioada corespunzătoare din anul precedent -						
Serie brută	2022	105,5	104,3	103,0	103,6	104,0
	2023	102,7	101,2	102,3	103,3	102,4
	2024	100,5	100,9	101,1	-	-
Serie ajustată sezonier	2022	104,2	103,4	103,5	104,6	-
	2023	101,5	102,7	103,1	102,1	-
	2024	102,0	100,8	99,8	-	-
- în % față de trimestrul precedent -						
Serie ajustată sezonier	2022	102,8	100,1	100,5	101,2	-
	2023	99,7	101,3	100,0	100,3	-
	2024	99,6	100,1	100,0	-	-

Sursa: Date INS, comunicat de presă din 14.11.2024

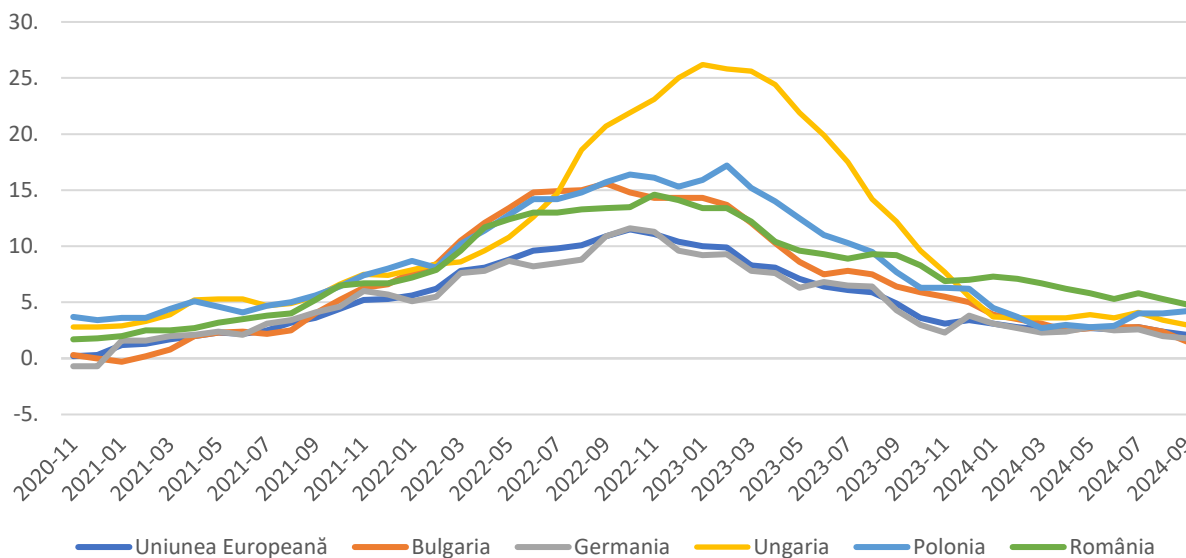
Se preconizează că PIB-ul real al României va crește cu peste 3% în perioada de prognoză, datorită creșterii consumului privat, susținut de venituri disponibile mai mari. Se așteaptă o relaxare a condițiilor financiare și menținerea investițiilor publice la un nivel ridicat, deși cererea externă din partea principalilor parteneri comerciali din UE va fi scăzută în 2024. Inflația este prognozată să continue să scadă, dar într-un ritm lent, iar rata șomajului să rămână în mare parte constantă. Deficitul guvernamental general este estimat să crească la aproximativ 7% din PIB în 2024 și 2025, din cauza creșterii semnificative a cheltuielilor. Raportul datorie-PIB este prognozat să ajungă la 54% în 2025.

Dinamica inflației

În luna septembrie 2024 comparativ cu decembrie 2023, rata inflației (IPC) a fost 3,8% în România. În septembrie 2024, rata anuală a inflației a fost de 4,6% comparativ cu septembrie 2023. Rata medie a modificării prețurilor de consum în ultimele 12 luni (octombrie 2023 – septembrie 2024) față de precedentele 12 luni (octombrie 2022 – septembrie 2023) a fost de 6,1%.

În Uniunea Europeană, inflația anuală (calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum, IAPC) a fost de 2,1% în septembrie 2024, în scădere de la 2,4% în august. Cu un an în urmă, rata era de 4,9%, conform datelor publicate de Eurostat, biroul de statistică al Uniunii Europene.

Grafic 2 Rata inflației (IAPC)

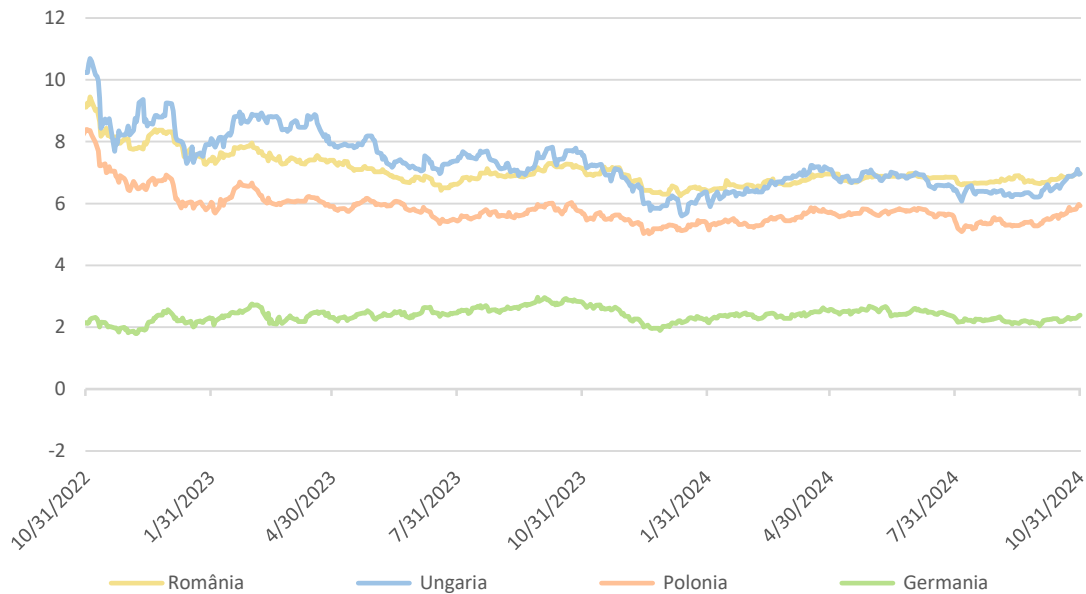

Sursa: Eurostat, prelucrare ASF

Rata dobânzii

Graficul 3 prezintă dinamica obligațiunilor suverane la 10 ani pentru statele incluse în analiză, Germania fiind tratată drept referință pentru evoluția europeană.

Grafic 3 Randamentele obligațiunilor suverane (10 ani)

Sursa: LSEG, prelucrare ASF

România, Ungaria și Polonia au înregistrat randamente mai mari ale obligațiunilor în comparație cu Germania, indicând un risc mai mare de credit și de inflație, care este tipic pentru piețele emergente.

Ungaria și România au înregistrat cea mai pronunțată volatilitate, cu mișcări puternice ale randamentelor ca urmare a incertitudinii economice, schimbărilor în politica băncii centrale sau riscurilor geopolitice care afectează sentimentul investitorilor.

Există un ușor grad de divergență dintre piețele emergente (România, Ungaria, Polonia) în prima parte a perioadei (2022), România și Ungaria au înregistrat randamente ridicate în comparație cu Polonia. Cu toate acestea, în perioada ulterioară, convergența este vizibilă.

Tendențele înregistrate în trimestrul al III-lea din 2024 arată o creștere a randamentelor pentru România, Ungaria și Polonia în cea mai recentă perioadă.

Diferența semnificativă dintre Germania și celelalte trei țări evidențiază prima de risc pe care investitorii o cer pentru deținerea de obligațiuni în România, Ungaria și Polonia. Această diferență poate reflecta diferențe în ceea ce privește bonitatea, așteptările inflaționiste sau perspectivele de creștere economică.

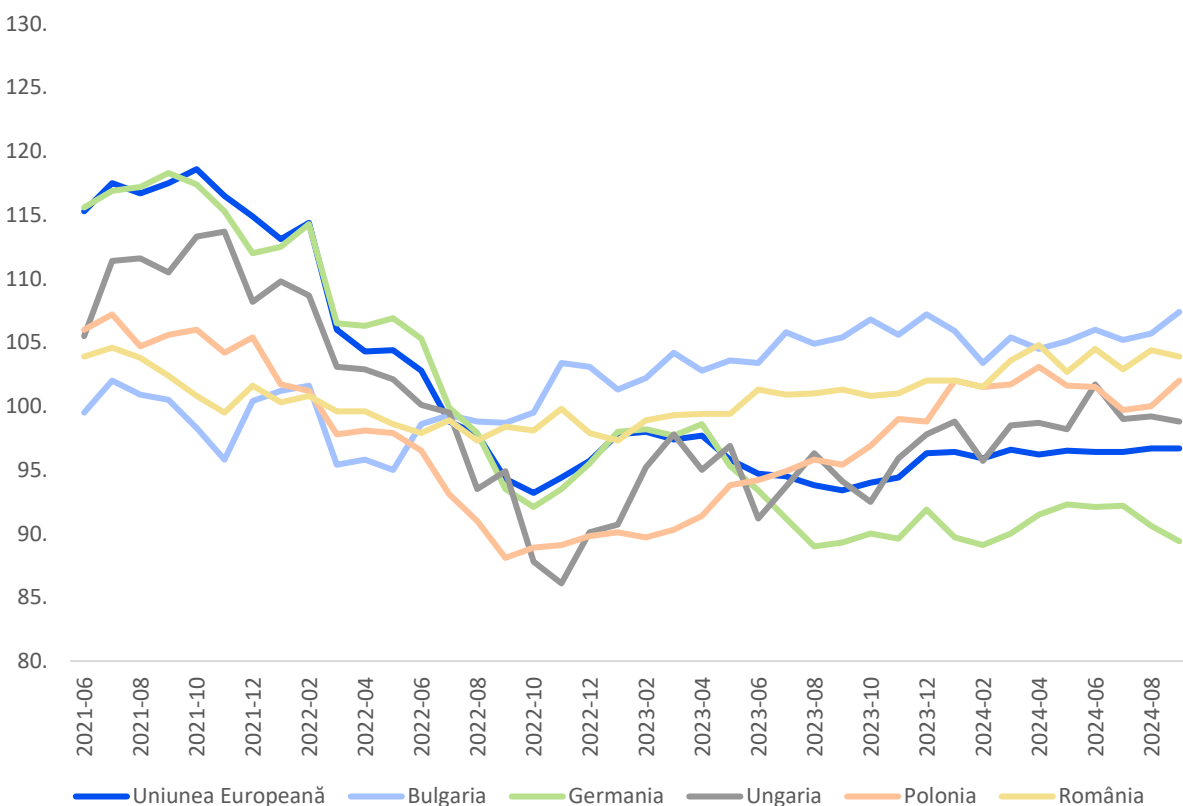
Sentiment economic

Indicatorul de sentiment economic (ESI) este un indicator compozit ce are ca scop urmărirea dinamicii PIB. Scalarea sa este realizată la o medie pe termen lung de 100 și o deviație standard de 10. În aceste condiții, valorile peste 100 indică un sentiment economic peste medie și vice-versa.

Graficul 4 compară sentimentul economic al României cu alte țări (UE-27, Germania, Bulgaria, Polonia și Ungaria) în perioada iunie 2021 - septembrie 2024.

În cazul României, graficul indică un sentiment economic cu o tendință de creștere ușoară pe parcursul perioadei. În general, sentimentul economic al României a fost mai volatil în comparație cu media UE și cu Germania.

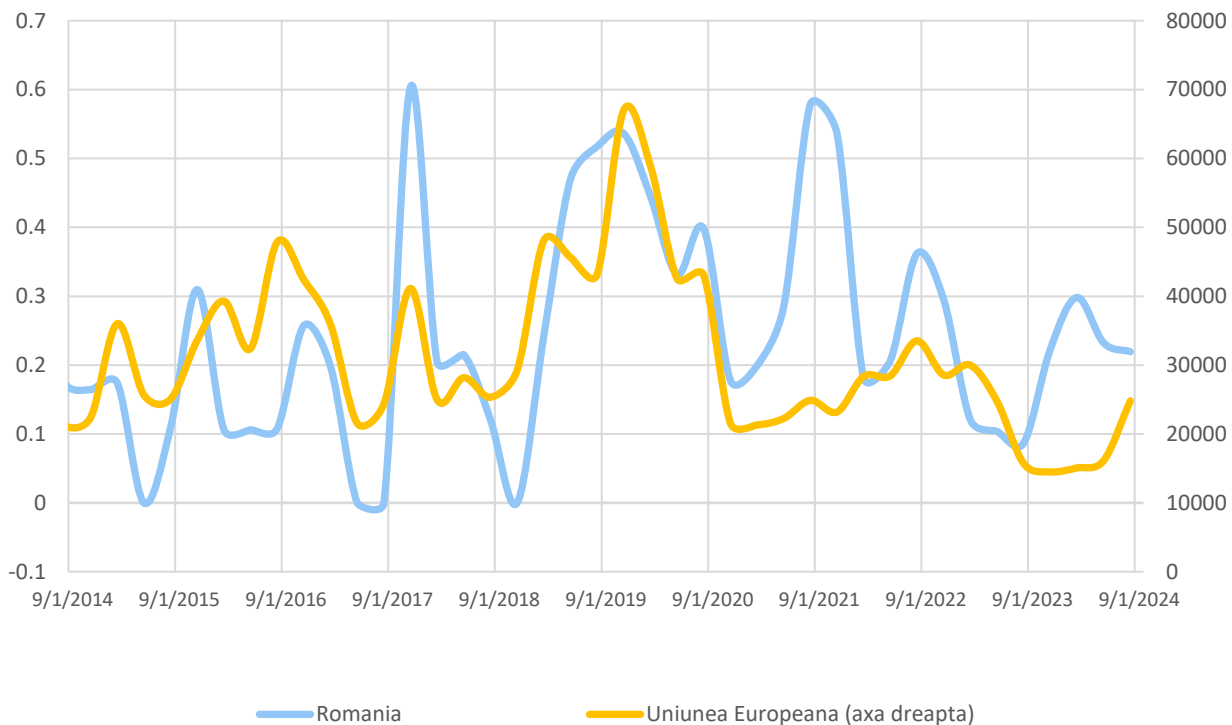
Grafic 4 Sentiment economic

Sursa: Eurostat, prelucrare ASF

Indicele incertitudinii politicilor economice (EPU, măsoară frecvența articolelor din principalele ziare care conțin termeni legați de incertitudinea politicilor economice. Acest indice este calculat pentru diferite țări și regiuni, oferind o perspectivă asupra nivelului de incertitudine al politicilor economice de-a lungul timpului, și ajută factorii de decizie să înțeleagă impactul incertitudinii politice asupra activităților economice precum investițiile, producția și ocuparea forței de muncă. Indicele calculat pentru România a cunoscut o ușoară scădere pentru trimestrul III din 2024.

Grafic 5 Incertitudinea economică

Sursa: www.policyuncertainty.com, prelucrare ASF

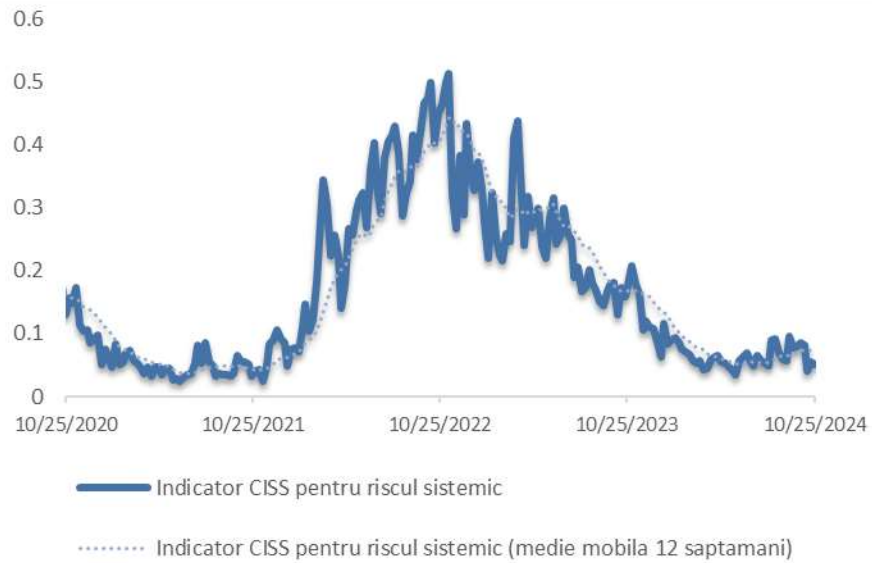
Dinamica CISS în 2024 reflectă o perioadă de relativ calm și stres sistemic scăzut pe piețele financiare, contrastând puternic cu turbulențele din anii anteriori. Evoluția indicatorului indică o fază de redresare în care riscurile sistemice au fost în mare măsură atenuate, iar sistemele financiare funcționează cu o stabilitate sporită.

În 2024 indicatorul CISS a rămas la niveluri relativ scăzute pe tot parcursul anului, comparativ cu vârfurile istorice înregistrate mai devreme (2022 și o parte din 2023). Acest lucru indică faptul că stresul financiar sistemic s-a diminuat semnificativ, sugerând o mai bună stabilitate a pieței și o mai bună reziliență a sistemului financiar.

Lipsa volatilității, a schimbărilor bruște precum sau altor oscilații perturbatoare ale indicatorului reflectă o reducere constantă a tensiunilor de pe piețele financiare determinată de factori precum: transmisia eficientă a instrumentelor de politică monetară, stabilizarea inflației sau a așteptărilor privind rata dobânzii, scăderea tensiunilor geopolitice sau a șocurilor economice globale.

Linia punctată, reprezintă media mobilă pe 12 săptămâni, este aliniată foarte aproape cu valorile reale CISS, ceea ce confirmă volatilitatea redusă și persistența unui risc sistemic scăzut în 2024.

Grafic 6 Indicatorul CISS pentru riscul sistemic

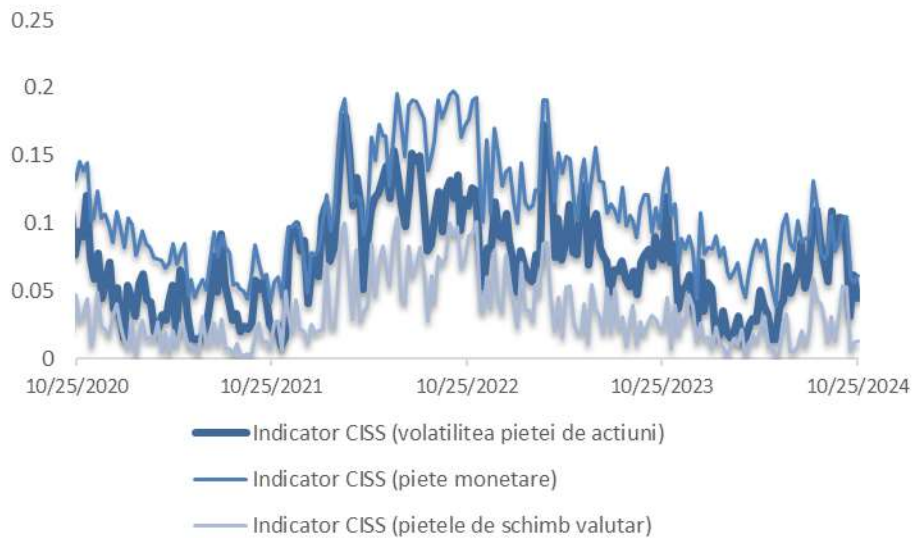

Sursa: LSEG, prelucrare ASF

Absența unor abateri semnificative între cele două linii sugerează că participanții la piață nu se confruntă cu șocuri bruște și neașteptate.

Sub-indicatorii CISS reflecta în detaliu modificările din indicatorul compozit.

Grafic 7 Subindicatorii CISS pentru riscul sistemic

Sursa: LSEG, prelucrare ASF

1.2. Piața pensiilor private în context internațional

Tabloul riscurilor publicat de Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), ediția din octombrie 2024, privind instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP), arată că riscurile din sectorul european al IORP sunt stabile și, în general, la niveluri medii, cu semne de vulnerabilitate generate de volatilitatea pieței.

Riscurile macroeconomice se situează la un nivel mediu, previziunile privind inflația indicând noi scăderi, iar creșterea prognozată a PIB rămânând stabilă în comparație cu trimestrul precedent. Riscurile de credit se mențin stabile la un nivel mediu, marjele swapurilor pe riscul de credit (CDS) pentru obligațiunile corporative scăzând la sfârșitul lunii septembrie 2024, în timp ce pentru obligațiunile guvernamentale rămân în general stabile.

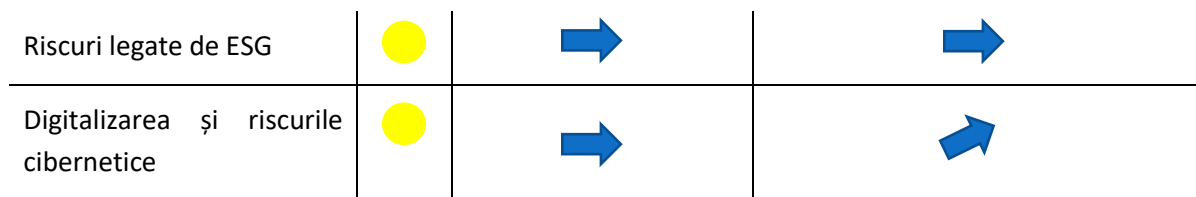
Riscurile de piață și de randament al activelor sunt stabile la un nivel ridicat, volatilitatea pieței scăzând la sfârșitul lunii septembrie, dar rămânând peste standardele istorice. Prețurile proprietăților imobiliare au continuat să scadă în zona euro, deși mai puțin brusc decât în trimestrul precedent.

Riscurile legate de rezerve și finanțare sunt neschimbate la un nivel mediu, poziția financiară a IORP-urilor cu beneficii definite rămânând solidă în al doilea trimestru al anului, susținută de creșterea ratelor dobânzilor. Digitalizarea și riscurile cibernetice sunt stabile la un nivel mediu, dar cu o perspectivă mai pesimistă pentru această categorie de risc, ca urmare a tensiunilor geopolitice actuale și a incertitudinilor aferente.

Toate celelalte categorii de risc sunt evaluate la niveluri medii.

Tabel 2 Evoluția gradului de penetrare al pensiilor private (activele totale ale mijloacelor de economisire pentru pensionare % PIB)

Riscuri	Nivel	Trend (ultimele 3 luni)	Perspective (următoarele 12 luni)
Riscuri macroeconomice	●	➡	➡
Riscuri de credit	●	➡	➡
Riscuri de piață și de randament al activelor	●	➡	➡
Riscuri de lichiditate	●	➡	➡
Riscuri legate de rezerve și de finanțare (scheme DB)	●	➡	➡
Riscuri de concentrare	●	➡	➡

Sursa: EIOPA, Risk Dashboard ediția octombrie 2024

Data de referință pentru datele IORP este T2-2024 pentru indicatorii trimestriali și 2023-YE pentru indicatorii anuali. Data limită pentru indicatorii bazați pe date din surse externe este sfârșitul lunii septembrie 2024. Nivelul (culoarea) corespunde nivelului de risc la data de referință, Tendința este afișată pentru cele 3 luni anterioare datei de referință, iar Perspectiva este afișată pentru cele 12 luni ulterioare datei de referință. Aceasta din urmă se bazează pe răspunsurile primite de la 20 autorități naționale competente (ANC) și este clasificată în funcție de modificarea preconizată a importanței fiecărui risc (scădere substanțială, scădere, neschimbată, creștere și creștere substanțială).

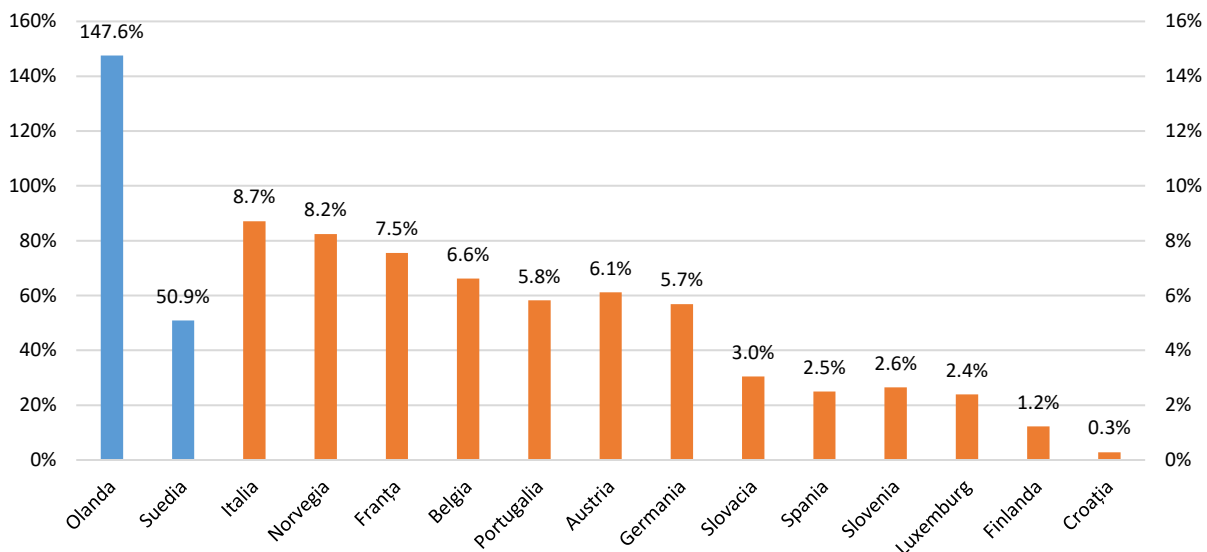
		Trend
	<p>RISCURI MACRO</p> <p>Riscurile macroeconomice se situează la un nivel mediu, previziunile privind inflația înregistrând o scădere față de evaluarea anterioară. În consecință, media previziunilor privind inflația pentru următoarele 4 trimestre a scăzut la 2,1% în al treilea trimestru din 2024 (2,4% în trimestrul anterior).</p> <p>Creșterea medie prognozată a produsului intern brut în principalele zone geografice a rămas stabilă la 1,5% în al treilea trimestru din 2024, după tendința de creștere observată de la sfârșitul anului 2022.</p>	
	<p>RISCURI DE CREDIT</p> <p>Riscurile de credit rămân la un nivel mediu. Spread-urile swapurilor pe riscul de credit (CDS) pentru obligațiunile corporative au scăzut, în timp ce pentru obligațiunile guvernamentale au rămas în general stabile la sfârșitul lunii septembrie 2024 comparativ cu luna iunie. Expunerea mediană a IORP față de obligațiunile suverane și corporative ca procent din activele totale a rămas stabilă, situându-se la 14,4% și, respectiv, 3% în al doilea trimestru din 2024.</p> <p>Calitatea creditului investițiilor IORP este în general stabilă, cu un nivel mediu de calitate a creditului (CQS) de 1,6 în al doilea trimestru din 2024 (echivalent cu un rating S&P între AA și A).</p>	
	<p>RISCURI DE PIAȚĂ ȘI DE RENTABILITATE A ACTIVELORE</p> <p>Riscurile de piață și de rentabilitate a activelor sunt stabile la un nivel ridicat, cu o volatilitate a piețelor obligațiunilor în scădere la sfârșitul lunii septembrie, dar încă ridicate în raport cu standardele istorice.</p> <p>Prețurile proprietăților imobiliare au continuat să scadă în zona euro, deși într-un ritm mai scăzut decât în trimestrul anterior (-7,5% în ultimul trimestru din 2023, față de -8,2% în trimestrul anterior), în principal din cauza prețurilor proprietăților comerciale.</p>	

●	<p>RISCURI DE LICHIDITATE </p> <p>Riscurile de lichiditate sunt la un nivel mediu. Valoarea mediană netă de piață a pozițiilor pe instrumente derivate ale IORP a rămas negativă și aproape de 0%, în timp ce media ponderată a scăzut la -3,4% din activele totale în al doilea trimestru 2024 (-2,7% în trimestrul anterior).</p>
●	<p>RISCURILE LEGATE DE REZERVE ȘI FINANȚARE </p> <p>Riscurile legate de rezerve și de finanțare (pentru schemele DB) rămân la un nivel mediu. Pozițiile financiare ale IORP DB au rămas solide în primul trimestru din 2024, susținute de creșterea ratelor dobânzilor.</p> <p>Excedentul median al activelor față de pasive s-a îmbunătățit la 21,1% în al doilea trimestru din 2024 (19% în trimestrul anterior).</p>
●	<p>RISCURI DE CONCENTRARE </p> <p>Riscurile de concentrare sunt la un nivel mediu. Expunerea mediană a IORP la datoria suverană internă a crescut ușor, ajungând la 1,2% din activele totale în al doilea trimestru din 2024 (1% în trimestrul anterior).</p> <p>Expunerile față de bănci și față de alte activități financiare decât cele bancare, precum și măsurile de concentrare a portofoliului, au rămas în general stabile.</p>
●	<p>RISCURI LEGATE DE ESG </p> <p>Riscurile legate de ESG rămân stabile la un nivel mediu. Ponderea mediană a investițiilor IORP în obligațiuni ecologice în totalul obligațiunilor corporative a continuat să crească, situându-se la 7,2% în al doilea trimestru din 2024 (de la 6,6% în trimestrul anterior).</p>
●	<p>DIGITALIZARE ȘI RISCURI CIBERNETICE </p> <p>Digitalizarea și riscurile cibernetice sunt stabile la un nivel mediu. Importanța acestor riscuri pentru IORP, evaluată de autoritățile de supraveghere, a continuat să crească în al treilea trimestru din 2024, ceea ce ar putea fi determinat de tensiunile geopolitice actuale. Aceasta este singura categorie care prezintă o tendință de creștere în ceea ce privește evoluțiile preconizate pentru anul următor.</p>

Sursa: EIOPA, Risk Dashboard ediția octombrie 2024

Indicatorul gradului de penetrare arată importanța dimensiunii pensiilor ocupaționale într-un stat membru, fiind definit ca active totale ale tuturor IORP în raport cu produsul intern brut (PIB) al țării. Deținerile IORP olandeze se ridică la aproape 148% din PIB-ul anual al țării. Pentru celelalte state membre, ratele de penetrare sunt mult mai scăzute (Suedia 50,9%, Italia 8,7% și Norvegia 8,2%). 59,6% din toate activele IORP din SEE sunt deținute de entități olandeze, urmate de Suedia (10,3%), Germania (8,9%) și Italia (6,9%).

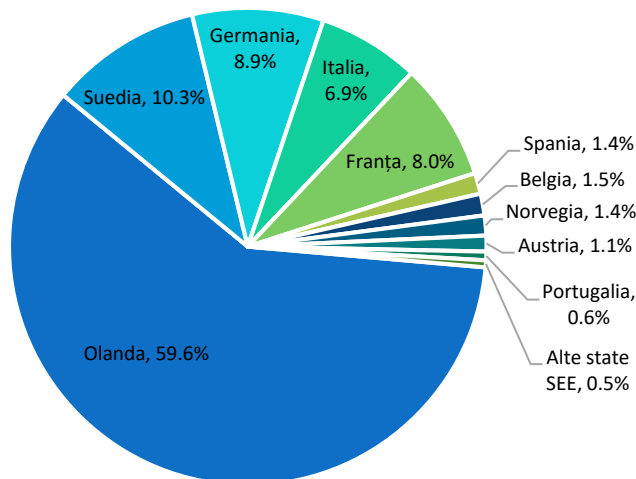
Grafic 8 Gradul de penetrare pe state membre ale SEE în T2 2024

Sursa: EIOPA Occupational Pensions Statistics - Balance Sheet T2 2024, PIB Eurostat T2 2024 (suma ultimelor 4 trimestre T2 2024+T1 2024+T4 2023+T3 2023);

Notă: având în vedere diferența de scară necesară pentru reprezentarea datelor din Olanda și Suedia, axa din stânga ar trebui utilizată pentru a citi gradul de penetrare al Olandei și Suediei, în timp ce axa din dreapta ar trebui utilizată pentru a citi gradul de penetrare a celorlalte țări prezentate în albastru deschis.

Grafic 9 Dimensiunea relativă a sectorului pensiilor SEE IORP în T2 2024

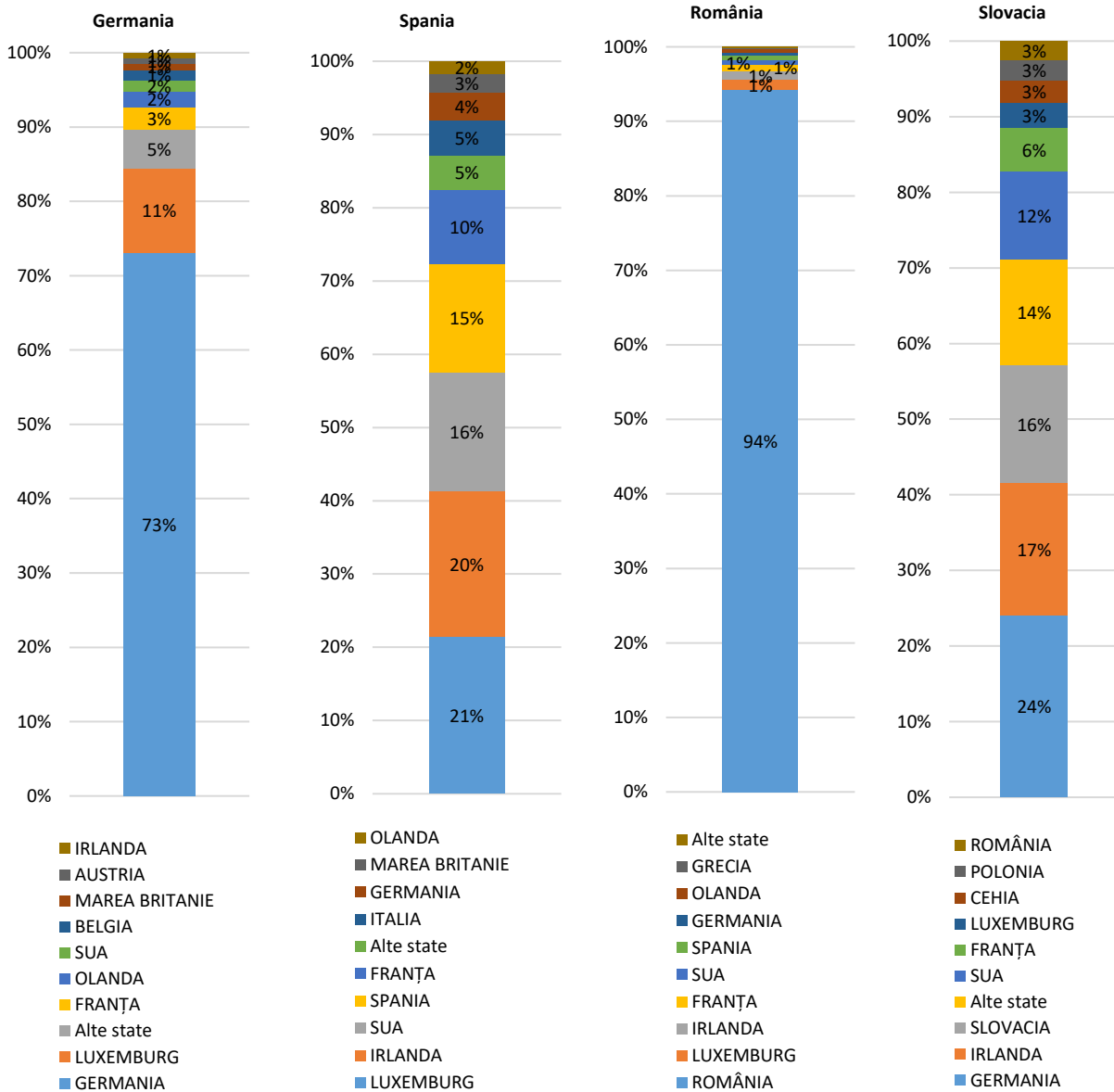

Sursa: EIOPA Occupational Pensions Statistics - Balance Sheet T2 2024

Referitor la expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii, Germania deține o pondere de circa 73% în active germane, 11% în active din Luxemburg și 16% în alte state. Spania deține o pondere de circa 21%

în active din Luxemburg, 20% în active din Irlanda și 59% în alte state. Slovacia deține o pondere de 24% în active germane, 17% în active irlandeze și 58% în alte state. România deține o pondere de 94% în active românești, 1% în active din Luxemburg și 4% în alte state.

Grafic 10 Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii la 30 iunie 2024

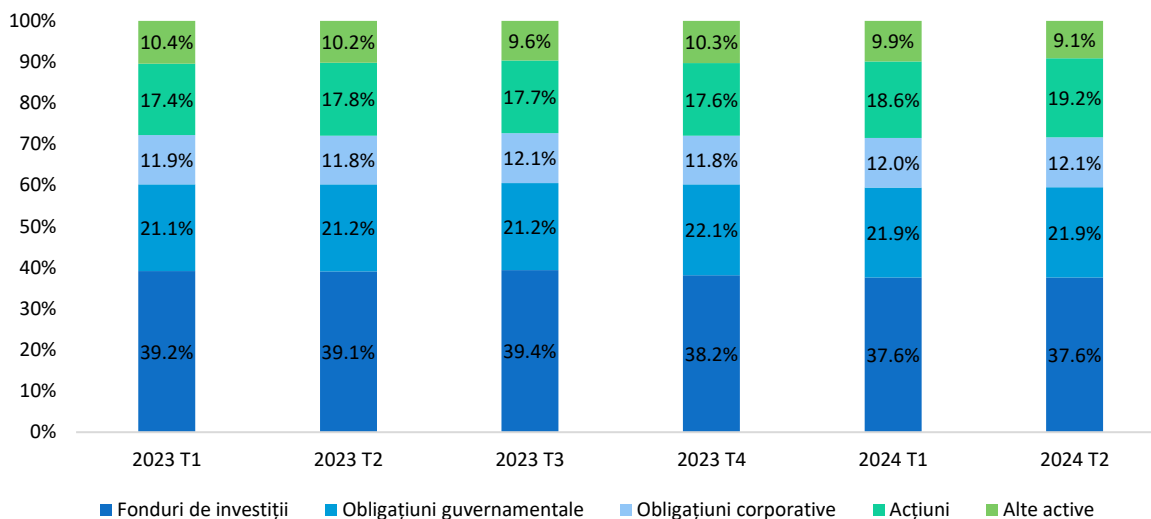

Sursa: EIOPA, Occupational Pensions Statistics, Asset Exposures T2 2024

Alocarea activelor IORP s-a modificat ușor în primele șase luni ale anului 2024. S-a observat o alocare ușor mai mare pentru obligațiunile guvernamentale (de la 21,2% în T2 2023 la 21,9% în T2 2024), atât în termeni absoluți, cât și relativi, posibil datorită valorilor de piață mai mari rezultate din ratele scăzute ale dobânzii și achizițiile de obligațiuni. Ponderea relativă a fondurilor de investiții în portofoliile IORP a scăzut

de la 39,1% în T2 2023 la 37,6% în T2 2024, chiar dacă a crescut în valori absolute (de la 991 mld. euro în T2 2023 la 1.025 mld. euro în T2 2024).

Grafic 11 Alocarea pe categorii de active (în mld. euro) în T1 2023-T2 2024

Sursa: Occupational Pensions Statistics, Balance Sheet T2 2024

Pe plan european, piețele fondurilor de pensii private sunt diferite structural de piața din România. Majoritatea produselor sunt facultative, în multe țări predominând fondurile de pensii ocupaționale. În acest context, portofoliile agregate ale fondurilor de pensii europene, existente într-un număr mult mai mare, sunt investite într-un mix de active financiare, în special fonduri de investiții, obligațiuni și acțiuni.

2. Piața pensiilor private din România

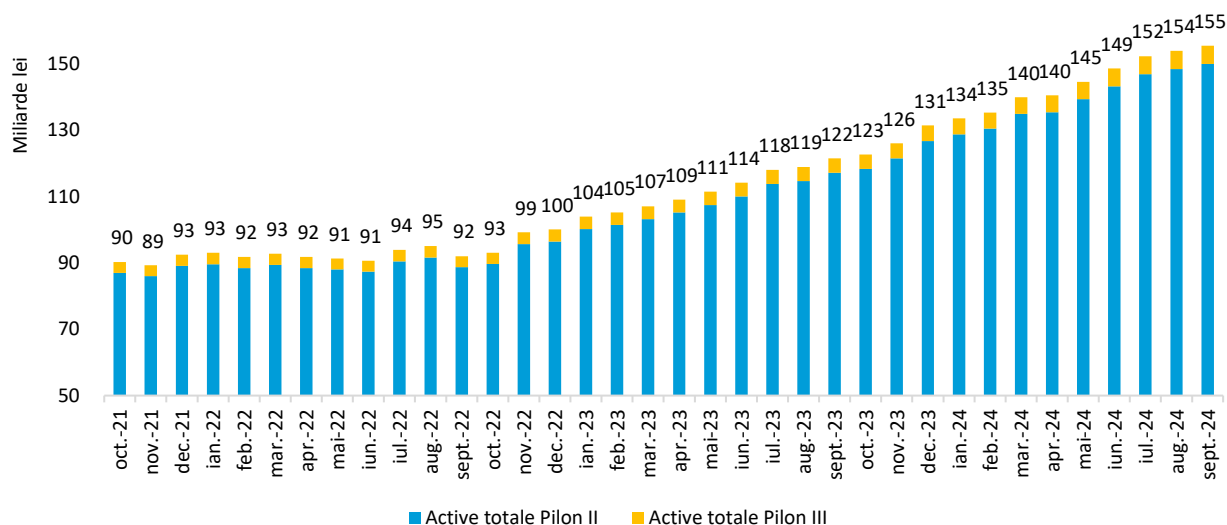
La finalul lunii septembrie 2024, fondurile de pensii private (pilon II și pilon III) au acumulat active totale în valoare de 155,49 miliarde lei (respectiv active nete în valoare de 155,45 miliarde lei), cu 28 % mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și cu 18% mai mult raportat la finalul finalul lunii decembrie 2023. Ca pondere în PIB, activele totale ale sistemului de pensii private au înregistrat un nivel de 9,23%, la finalul lunii septembrie 2024¹.

Principalele date referitoare la sistemul de pensii private sunt enumerate mai jos:

La 30 septembrie 2024, politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața locală de capital. Ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezenta aproximativ 72% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private, în timp ce un procent de 4 a fost investit în acțiuni.

Grafic 12 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private

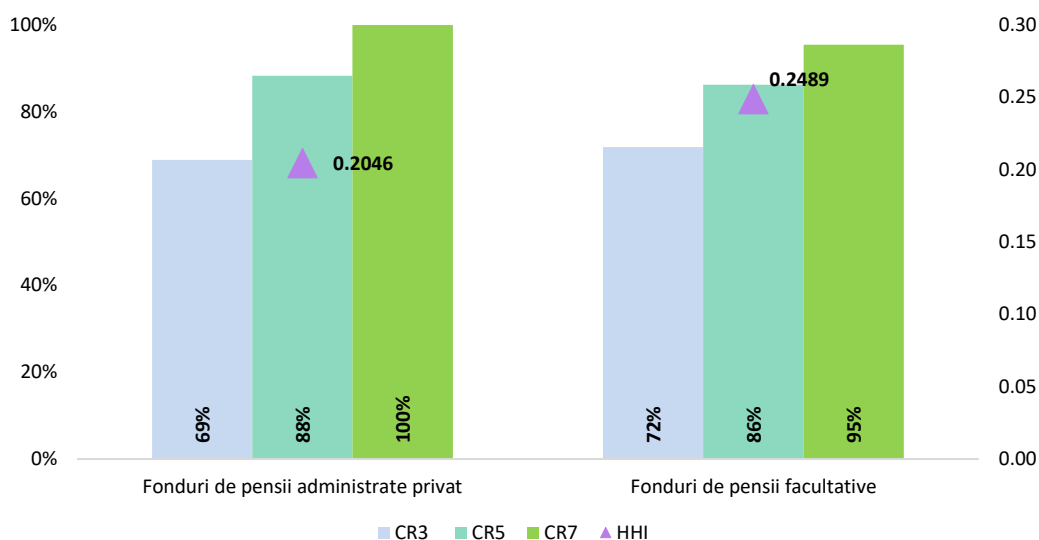

Sursa: calcule ASF

¹ PIB a fost calculat ca sumă a ultimelor patru trimestre, serie brută, prețuri curente.

Activele fondurilor din pilonul II reprezintă peste 96,4% din totalul activelor sistemului de pensii private din România, în timp ce dimensiunea pilonului III rămâne una redusă.

Grafic 13 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 30 septembrie 2024)

Sursa: calcule ASF

Conform principalilor indicatori folosiți de Consiliul Concurenței, gradul de concentrare pe piața pensiilor private se menține unul ridicat și la finalul lunii septembrie 2024, situație explicabilă din motive legate de structura pieței, a numărului redus de fonduri de pensii private și de mecanismul de înregistrare automată pe Pilonul II, prin care majoritatea participanților nou intrați sunt distribuiți în cote egale tuturor administratorilor de fonduri de pensii administrate privat.

Activitatea de depozitare a activelor fondurilor de pensii private este realizată de trei bănci și se menține la un nivel ridicat de concentrare, BRD – Groupe Societe Generale SA deținând o cotă de piață de 82%.

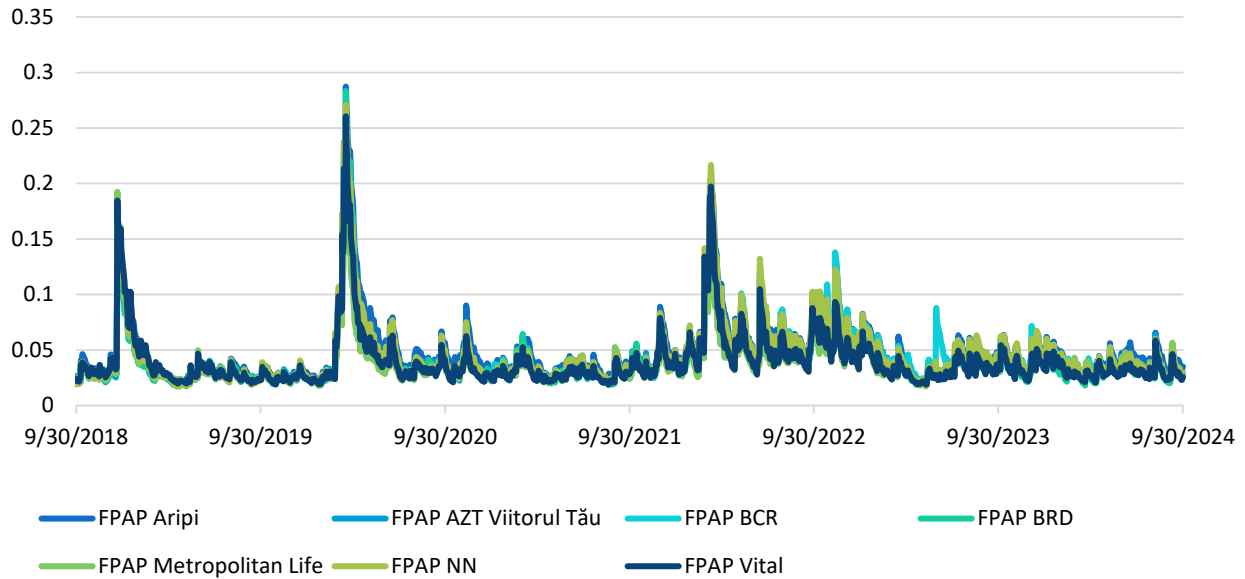
Tabel 3 Cota de piață a depozitarilor fondurilor de pensii private

Depozitar	Valoare active în custodie (miliarde lei)	% în total active
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	127,4	81,97%
RAIFFEISEN BANK SA	21,2	13,61%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	6,9	4,42%
Total	155,5	100%

Sursa: prelucrare ASF

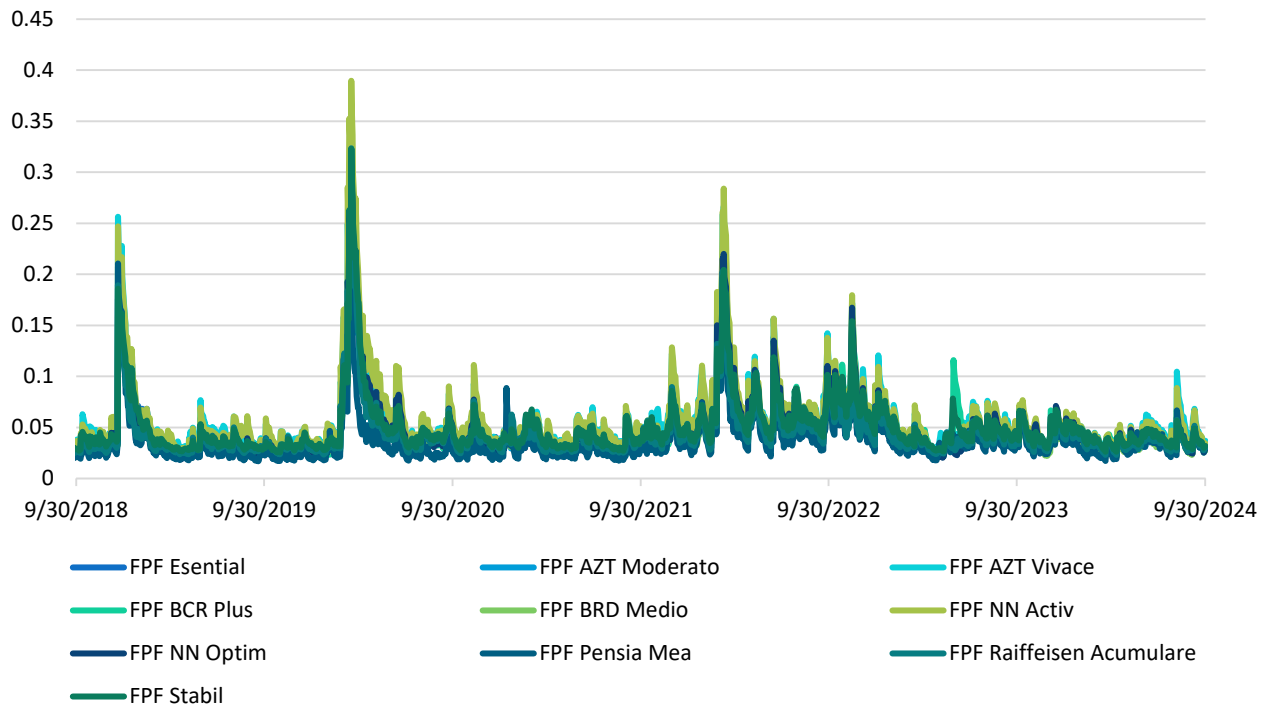
În primele nouă luni ale anului 2024, volatilitatea activelor unitare nete ale fondurilor de pensii private a fost una moderată, fără șocuri pe termen scurt.

Grafic 14 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II - GARCH (1,1)

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 15 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III - GARCH (1,1)

Sursa: prelucrare ASF

3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II

La finalul lunii septembrie 2024, erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară șapte fonduri de pensii administrate privat. Acestea sunt administrate de șapte administratori de fonduri de pensii private, activele lor fiind încredințate spre păstrare unui număr de trei bănci din România cu rol de depozitari. Valoarea totală a activelor fondurilor de pensii administrate privat a fost de 149.95 miliarde lei la 30 septembrie 2024, în creștere cu aproximativ 28% comparativ cu aceeași dată a anului 2023. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 30 septembrie 2024 a fost de 8,24 milioane persoane, în creștere față de 8,15 milioane persoane la finalul anului anterior.

La nivelul Pilonului II, contribuția medie a participanților cu contribuții virate în luna septembrie 2024 a fost de circa 383 lei/participant, în timp ce la 31 decembrie 2023 valoarea acesteia a fost de 276 lei/participant. Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024, contribuțiile virate în sistemul de pensii administrate privat au fost în cuantum de 13,17 miliarde lei, în creștere cu aproximativ 38% față de aceeași perioadă a anului anterior.

La finalul lunii septembrie 2024, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii administrate privat. Plasamentele fondurilor de pensii administrate privat în titluri de stat au reprezentat 66,8%, în scădere față de nivelul de 66,4% înregistrat la 31 decembrie 2023. Totodată, investițiile în acțiuni au reprezentat un procent de 23,8% din valoarea totală a activelor fondurilor de pensii din Pilonul II, în topul clasamentului fiind Banca Transilvania, Hidroelectrică, OMV Petrom, Romgaz și BRD Groupe Societe Generale. De asemenea, ponderi importante erau investite și în obligațiuni corporative (4,3%), fonduri de investiții (2,8%) și depozite bancare (2,2%).

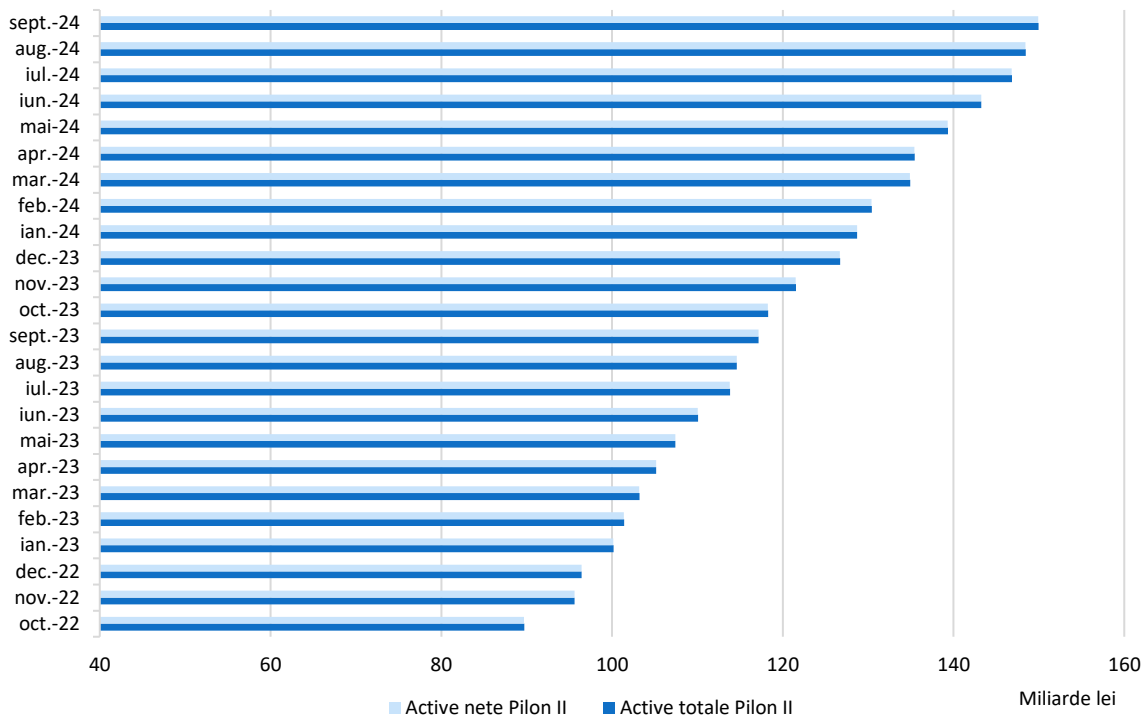
Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat a fost 6,96% în septembrie 2024, în scădere moderată față de finalul anului 2023 (7,39%).

La finalul lunii septembrie 2024, valoarea medie a activului unui participant la sistemul pensiilor administrate privat era de 18.375 lei, înregistrând o creștere de 25,60% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți în cuantum de 842 milioane lei pentru 41.559 de participanți și beneficiari.

3.1. Valoarea activelor

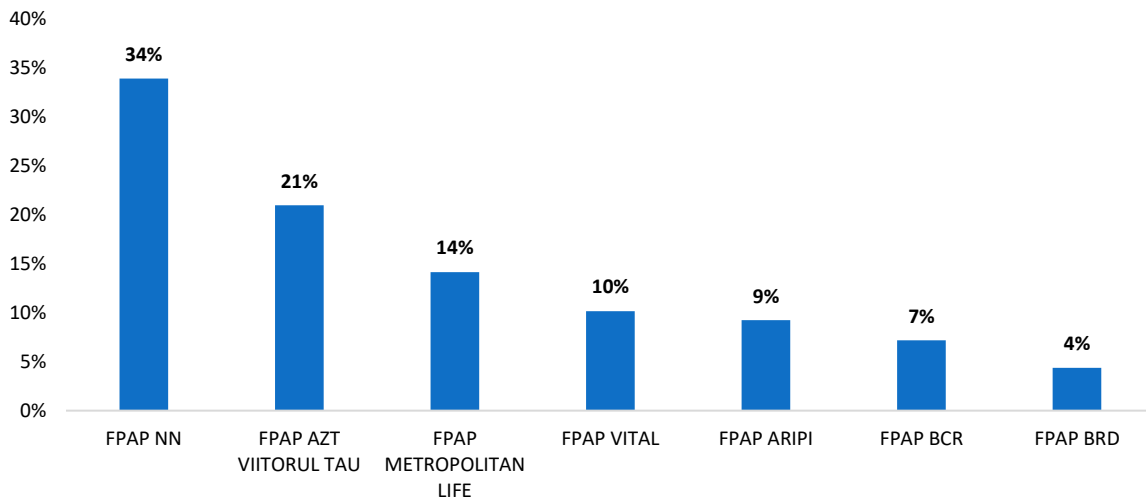
La finalul lunii septembrie 2024, valoarea totală a activelor fondurilor de pensii administrate privat a fost de 149,95 miliarde lei, iar valoarea activelor nete a atins nivelul de 149,91 miliarde lei.

Grafic 16 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 17 Cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024 în funcție de activele totale administrate

Sursa: prelucrare ASF

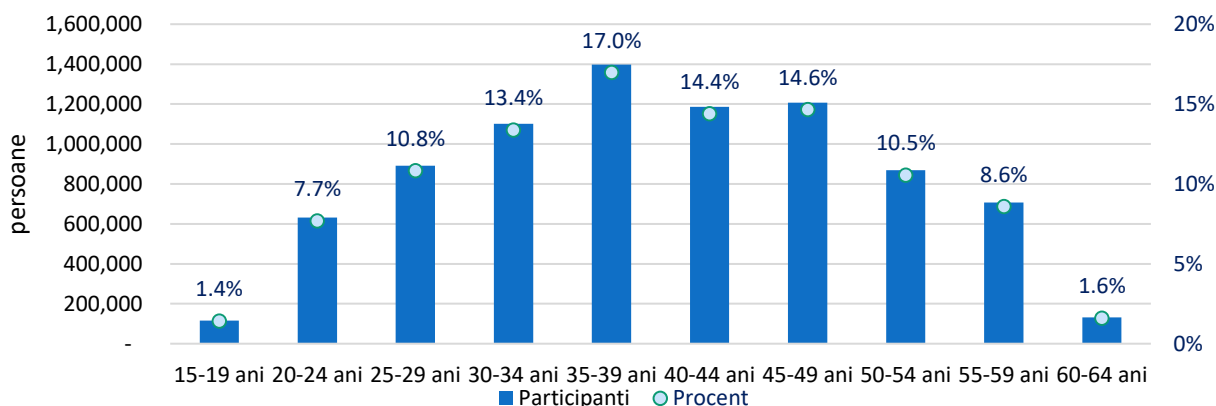
Piața fondurilor de pensii administrate privat înregistrează un grad ridicat de concentrare, primele trei fonduri totalizând 69% din activele totale.

3.2. Participanți

La 30 septembrie 2024, numărul total al participanților la sistemul de pensii administrate privat a fost de 8,24 milioane persoane, în creștere cu 1,85% comparativ cu aceeași dată a anului anterior. Pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2024 s-au înregistrat în sistem 124.691 persoane noi, în scădere cu 20% față de aceeași perioadă a anului precedent. Primele trei fonduri de pensii administrate privat în funcție de numărul de participanți, FPAP NN (26%), FPAP AZT Viitorul Tău (20%) și FPAP Metropolitan Life (14%), cumulează un procent de 60% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

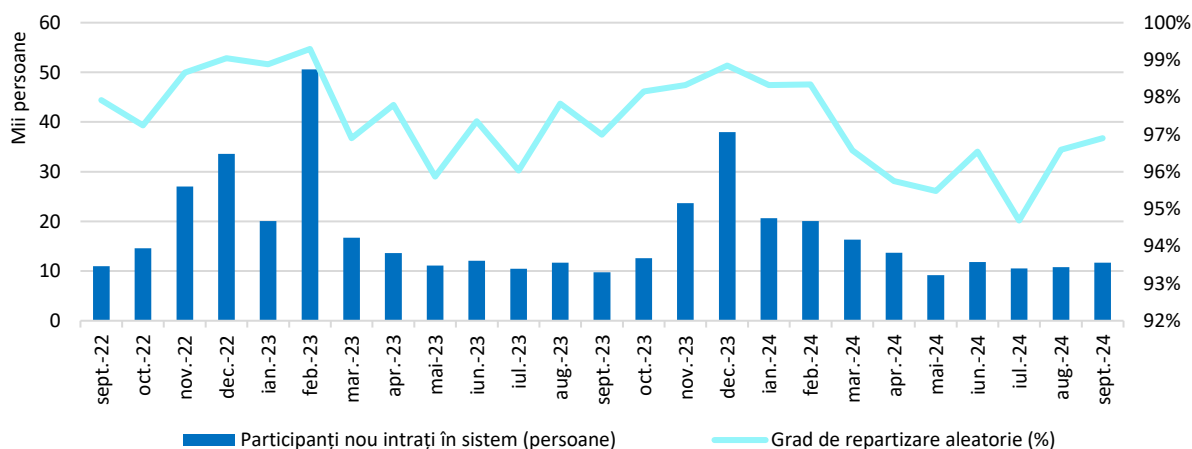
În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la finalul lunii septembrie 2024, ponderea participanților cu vârsta de până în 35 ani a fost de 33% din totalul participanților, iar ponderea celor cu vârstă de peste 35 ani a fost de 67%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 48%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 52%.

Grafic 18 Structura pe vârste a participanților la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 19 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem (axa stângă) și a gradului de repartizare aleatorie (axa dreaptă)

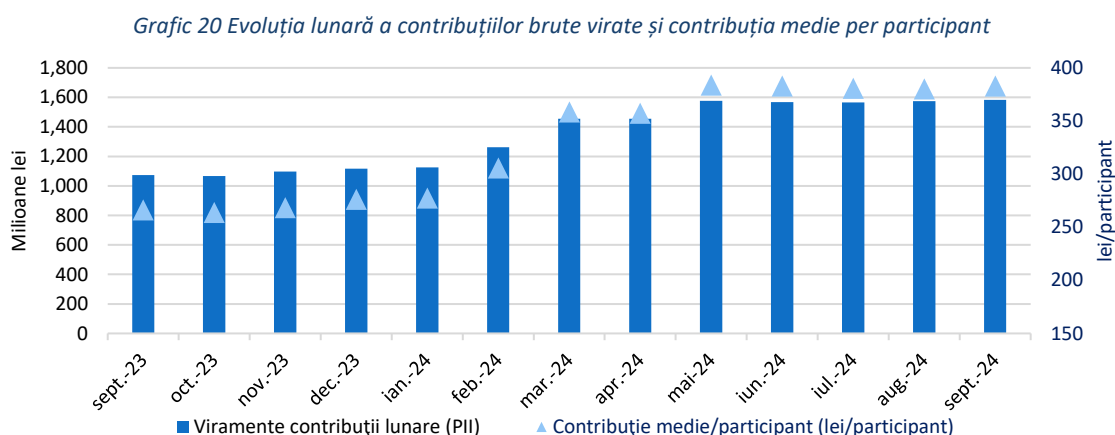
Sursa: prelucrare ASF

Un număr de aproximativ 120.757 de persoane au fost repartizate aleatoriu către un fond de pensii administrat privat în primele nouă luni ale anului 2024, reprezentând 97% din totalul persoanelor nou intrate în sistem.

3.3. Contribuții

De la începutul anului până în luna septembrie 2024, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii administrate privat în cuantum de 13,17 miliarde lei, cu 38% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. În luna septembrie 2024 au fost virate contribuții brute în cuantum de aproximativ 1,582 miliarde lei, în creștere cu 42% comparativ cu luna decembrie 2023 (1,12 miliarde lei).

Contribuția medie per participant a fost de circa 383 lei în luna septembrie 2024, cu 44% mai mult comparativ cu cea înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent.

Sursa: prelucrare ASF

Tabel 4 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna septembrie 2024 (lei)

București	515	Galați	393	Bacău	356	Arad	343
Cluj	491	Botoșani	388	Salaj	354	Ialomița	342
Ilfov	444	Olt	387	Alba	353	Hunedoara	341
Timiș	437	Giurgiu	382	Brăila	353	Bistrița-Năsăud	339
Dolj	435	Prahova	373	Dâmbovița	350	Satu Mare	337
Sibiu	427	Constanța	372	Gorj	349	Covasna	332
Iași	424	Călărași	372	Bihor	346	Vâlcea	332
Mureș	420	Mehedinți	363	Buzău	345	Harghita	330
Argeș	406	Neamț	361	Suceava	345	Maramureș	326
Brașov	401	Teleorman	359	Vaslui	345	Vrancea	325
Tulcea	397	Caraș-Severin	358				

Sursa: prelucrare ASF

Contribuția lunară medie variază în funcție de județ, cele mai mari valori fiind înregistrate în București (515 lei/participant), Cluj (491 lei/participant), Ilfov (444 lei/participant), Timiș (437 lei/participant), și Dolj (435 lei/participant). Cele mai mici contribuții lunare medii se înregistrează în Harghita (330 lei/participant), Maramureș (3262 lei/participant), și Vrancea (325 lei/participant).

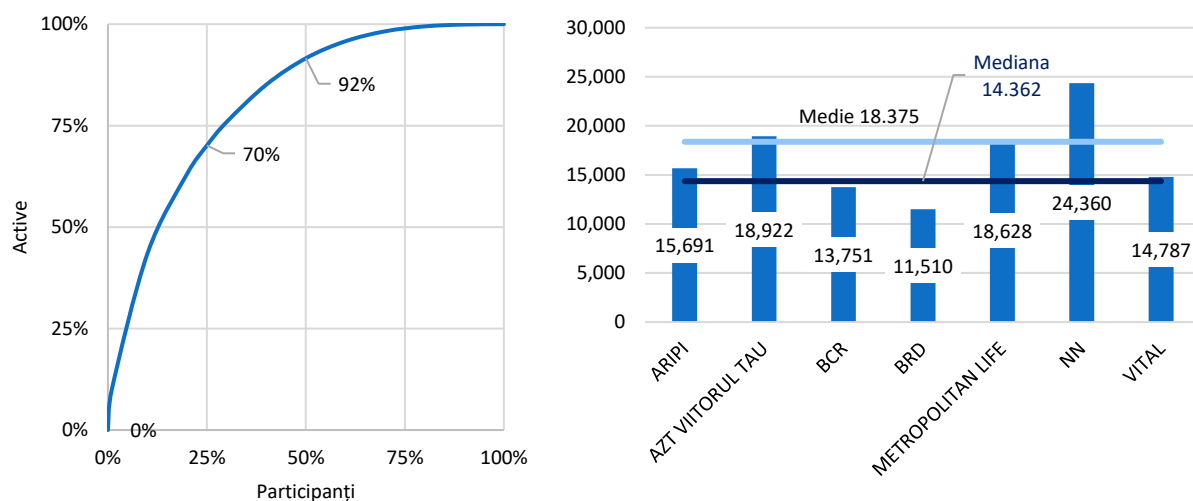
Tabel 5 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale în luna septembrie 2024 (milioane lei)

București	379	Mureș	26	Harghita	12.7	Brăila	7.6
Cluj	68	Bihor	24	Hunedoara	11.5	Vaslui	7.6
Timiș	55	Bacău	20	Buzău	11.3	Sălaj	7.3
Brasov	37	Galați	19	Vâlcea	11.0	Tulcea	6.9
Iași	32	Arad	18	Dambovița	10.8	Caraș-Severin	5.8
Prahova	32	Suceava	17	Bistrita-Năsăud	9.4	Călărași	5.8
Sibiu	32	Maramureș	16	Botoșani	9.4	Teleorman	5.8
Argeș	31	Alba	13.1	Gorj	8.4	Ialomița	4.7
Ilfov	31	Neamț	13.1	Vrancea	7.7	Giurgiu	4.7
Dolj	27	Satu Mare	13.0	Covasna	7.6	Mehedinți	4.3
Constanța	27	Olt	12.9				

Sursa: prelucrare ASF

În ceea ce privește contribuțiile lunare totale, se păstrează diferența accentuată între regiuni, București înregistrând cele mai mari valori (379 milioane lei), urmat de Cluj (68 milioane lei) și Timiș (55 milioane lei). La polul opus se află Ialomița, Giurgiu și Mehedinți înregistrând cele mai scăzute valori (între 4,3 și 4,7 milioane lei).

Grafic 21 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la finalul lunii septembrie 2024

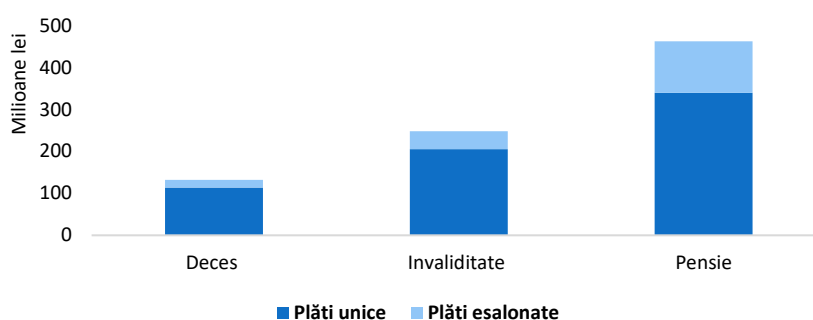
Sursa: prelucrare ASF

Distribuția valorii conturilor participanților arată o concentrare mare, 70% din active fiind deținute de doar 25% din participanți. Cel mai mare cont are o valoare de 2,64 milioane lei, iar cel mai mic are o valoare de 1 leu. Totodată, 20% dintre participanți dețin active sub valoarea de 1.407 lei.

3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024 au fost efectuate plăți ale activului personal net în valoare de circa 842 milioane lei către 41.559 participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 54,9% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 15,6% ca urmare a decesului participantului și 29,5% ca urmare a invalidității.

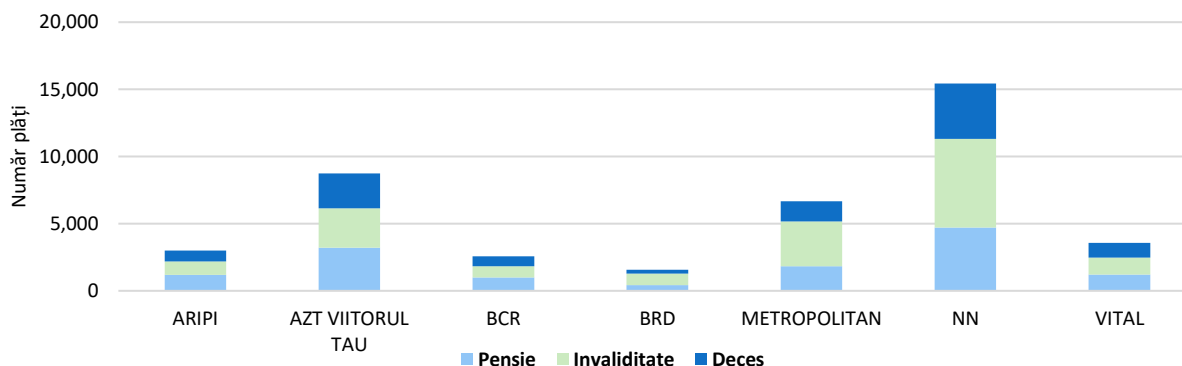
Grafic 22 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

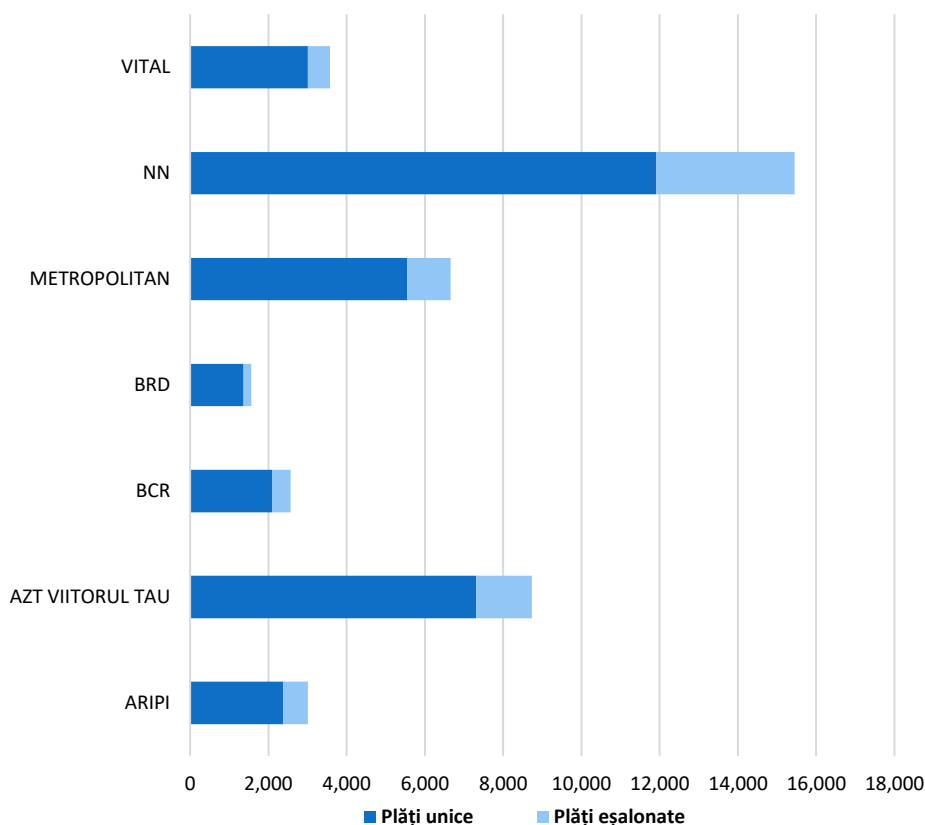
În primele nouă luni ale anului 2024, ca și modalitate de plată a activului personal net, 81% dintre participanți/beneficiari au preferat plățile unice în detrimentul celor eşalonate. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 339 milioane lei și plăți eşalonate în valoare de circa 123 milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 114 milioane lei și plăți eşalonate în cuantum de 18 milioane lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Pentru invaliditate, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 205 milioane de lei aferent plăților unice și 43 milioane lei prin plăți eşalonate.

Grafic 23 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 24 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - sep 2024

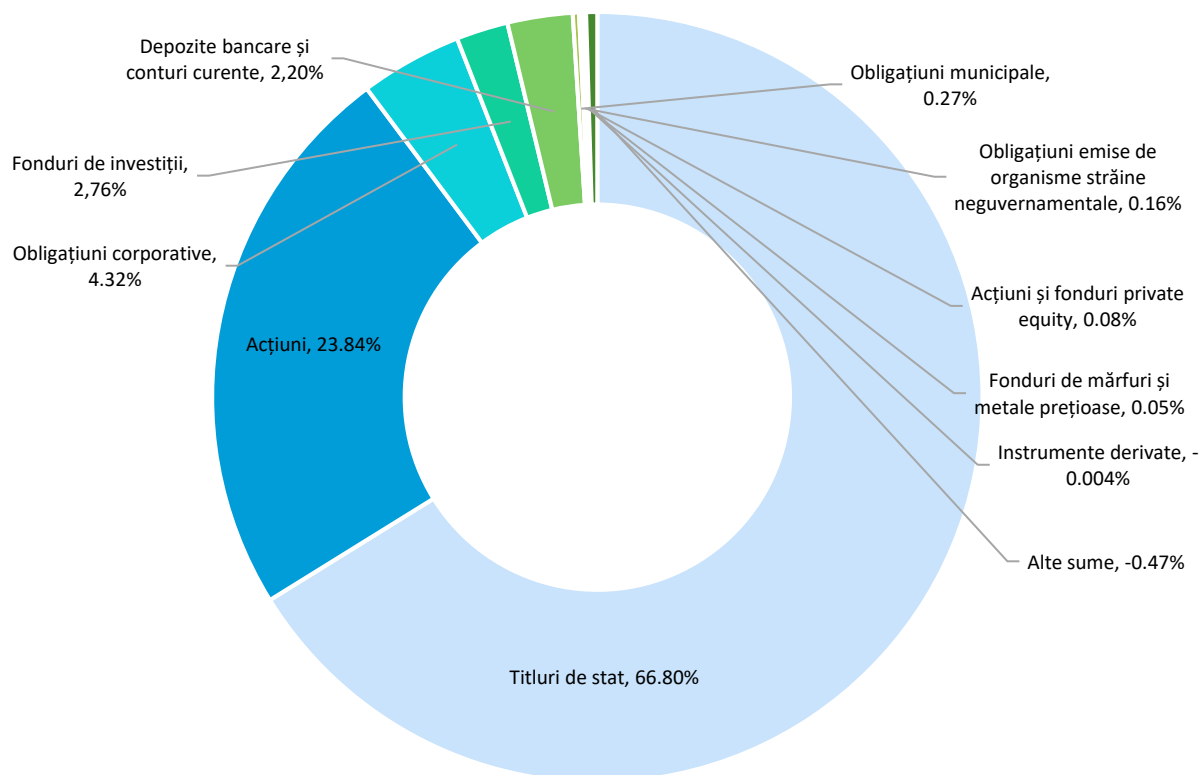
Sursa: prelucrare ASF

Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în semestrul I 2024 au fost înregistrate de FPAP NN (37%), FPAP AZT Viitorul Tău (21%) și FPAP Metropolitan Life (16%), fiind și fondurile cu cel mai mare număr de participanți. Plata pensiei private pe motiv de invaliditate reprezintă ponderea cea mai mare în numărul plăților fondurilor de pensii administrate privat (40%).

3.5. Structura investițiilor

Conform legislației în vigoare, fondurile de pensii private urmează o strategie generală prudentă, investițiile acestora fiind realizate preponderent în obligațiuni suverane, dar și în companii listate pe piața de capital, care sunt transparente și care respectă governanța corporativă, stimulând astfel dezvoltarea pieței primare și secundare. Totodată, fondurile de pensii private au un orizont investițional pe termen lung și reprezintă în același timp o sursă stabilă capital pentru finanțarea economiei și a statului român.

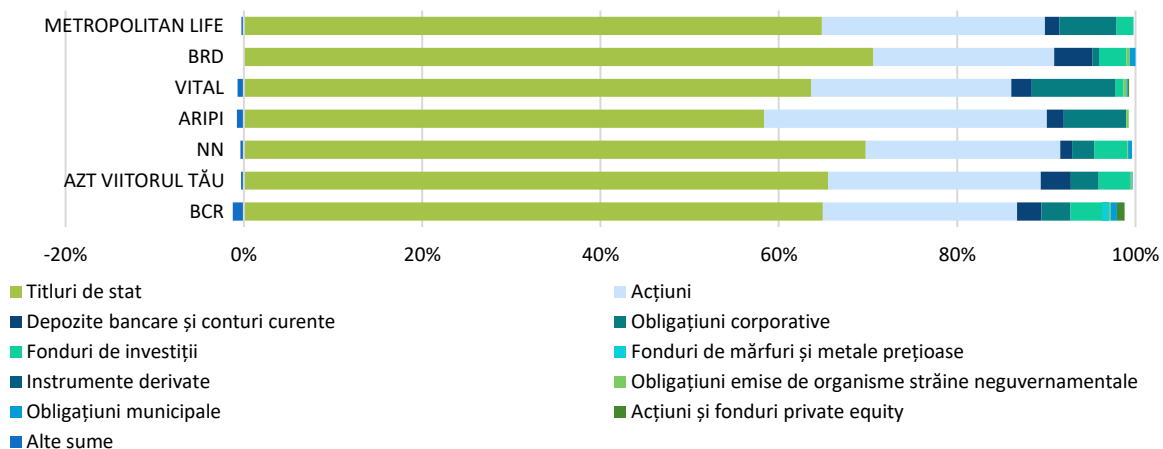
Grafic 25 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

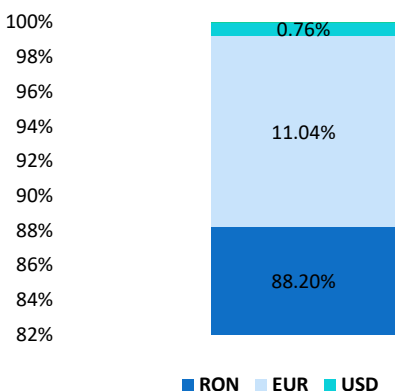
Toate fondurile de pensii administrate privat au investit majoritar în obligațiuni suverane, în procente de peste 59% din activele totale. Dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat, FPAP BRD a investit cel mai mare procent din active în titluri de stat, aproximativ 70,59%, urmat de FPAP NN (70,31%). Alte instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii în procente semnificative.

Grafic 26 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 27 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024

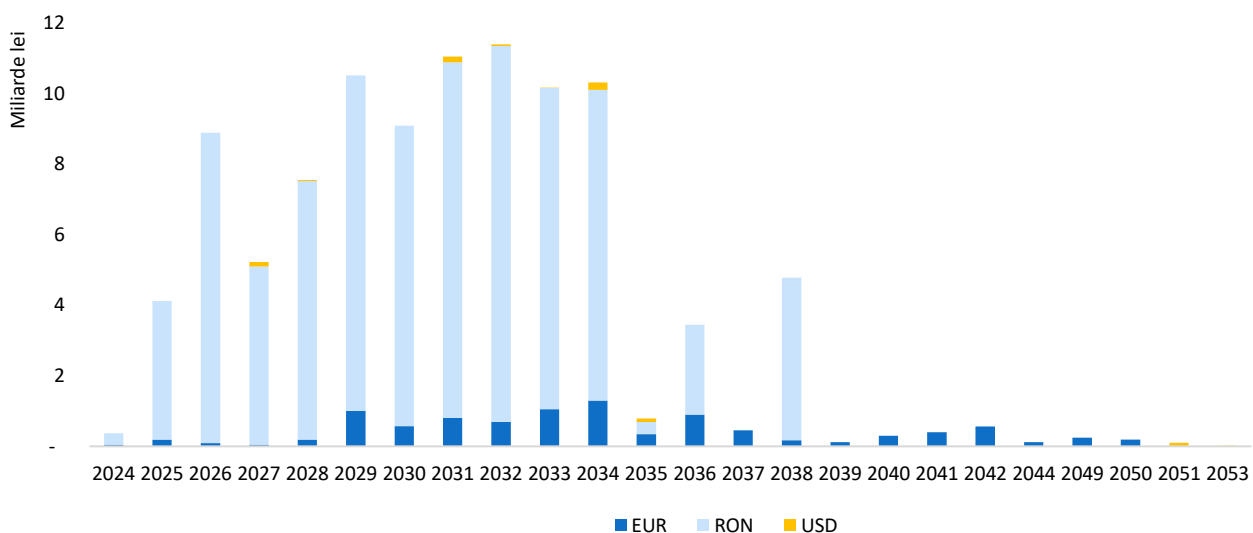

La data de 30 septembrie 2024, investițiile denuminate în lei ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat un procent de aproximativ 88,2%, iar dintre plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (11,04%) și dolar american (0,76%). Trei fonduri de pensii administrate privat au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar la finalul lunii septembrie 2024.

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea plasamentelor în titluri de stat ale fondurilor de pensii administrate privat la finalul primelor nouă luni ale anului 2024 a fost de 100,17 miliarde de lei. Dintre acestea, titlurile de stat denuminate în lei înregistrează un procent semnificativ (89,4 %), urmate de cele denuminate în euro fiind 9,78% și în dolar american 0,8%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu maturitatea în 2026, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033 și 2034. O mare parte din emisiunile în euro ajung la scadență în 2029 și 2034. Toate titlurile de stat din portofoliile fondurilor de pensii din Pilonul II sunt emise exclusiv de statul român.

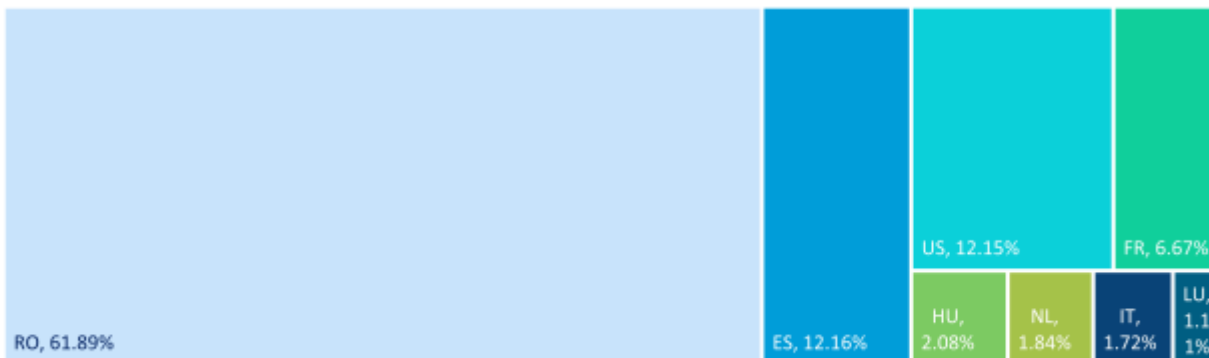
Grafic 28 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

La finalul lunii septembrie 2024, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de 6,48 miliarde lei, având o pondere de 4,32% în totalul activelor fondurilor de pensii administrate privat. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale s-au situat la un procent de 0,16%, investițiile în obligațiuni municipale fiind de 0,27%.

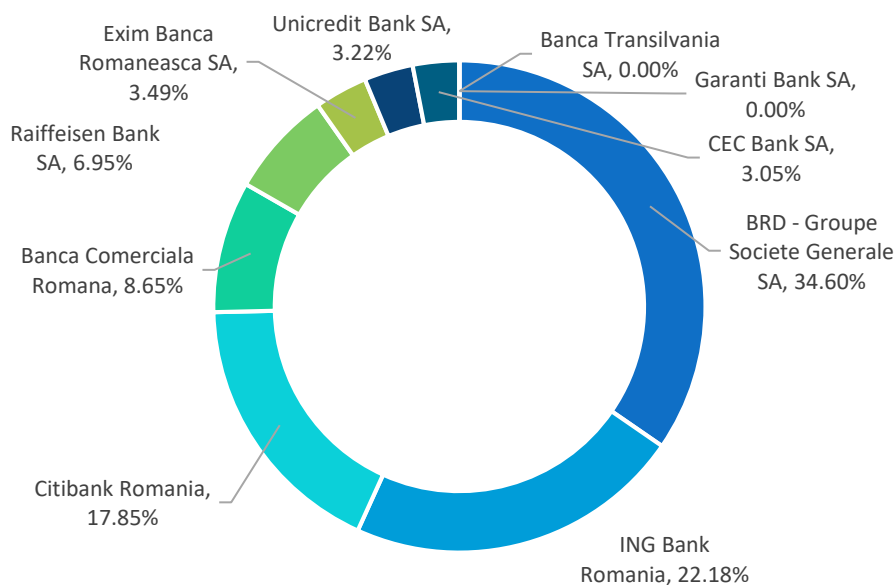
Grafic 29 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Majoritatea emitenților obligațiunilor corporative sunt din România (62%), fiind urmați de emitenți din țări precum Spania (12,16%), SUA (12,15%), Franța (6,67%), Ungaria și Olanda (2%). Fondurile de pensii administrate privat au investit în obligațiuni corporative românești emise de Banca Comercială Română în procent de aproximativ 32% din totalul obligațiunilor corporative, Raiffeisen Bank SA în procent de 17%, Romgz (6.37%), UniCredit Bank SA în procent de 2,59%, CEC Bank în procent de 2,48% și Banca Transilvania în procent de 1,51%.

Grafic 30 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 30 septembrie 2024

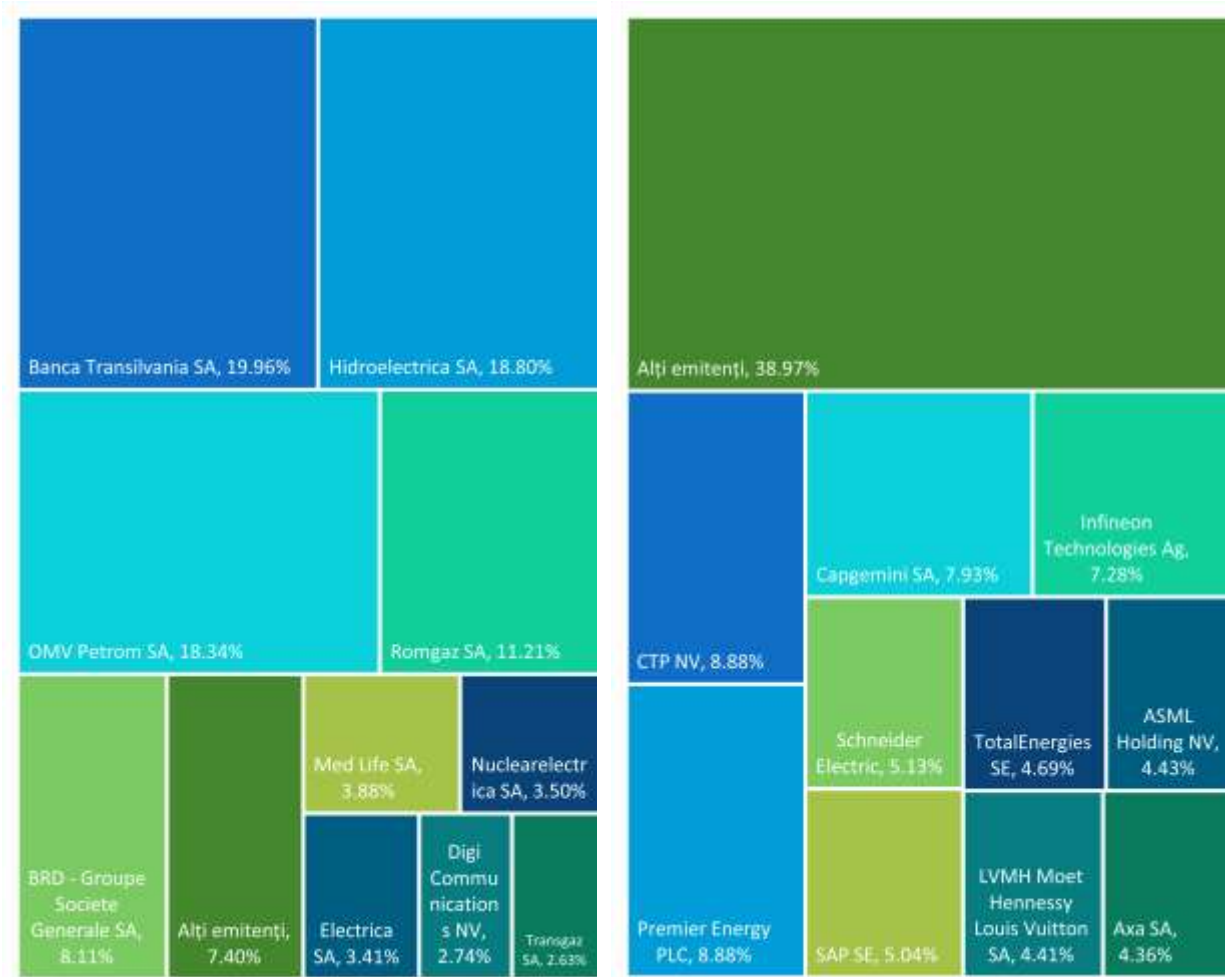

Sursa: prelucrare ASF

Plasamentele fondurilor de pensii administrate privat în depozite bancare și conturi curente, la 30 septembrie 2024, se situau în jurul valorii de 3,3 miliarde lei, reprezentând 2,2% din activele totale. Principalele instituții la care fondurile de pensii administrate privat dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: BRD - Groupe Societe Generale, ING Bank România, Citibank Romania, Banca Comercială Română și Raiffeisen Bank.

Fondurile de pensii administrate privat investesc în emitenți care respectă governanța corporativă și sunt transparente. La 30 septembrie 2024, sistemul pensiilor administrate privat din România a investit în acțiuni 35,75 miliarde de lei, respectiv un procent de aproximativ 23,84% din activele totale. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de companii din România (93%), restul fiind emitenți din alte state (7%).

Grafic 31 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta) la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

La 30 septembrie 2024, principalii emitenți de acțiuni erau companiile aflate în topul celor mai tranzacționate companii pe segmentul principal la BVB. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Franța, Germania, Olanda și Cipru.

Începând cu anul 2013, instrumentele financiare din portofoliile fondurilor de pensii private care se tranzacționează pe piețe financiare sunt evaluate prin marcarea la piață. În această situație, evoluția valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii private poate cuprinde pe termen scurt potențiale episoade de volatilitate, fiind influențată de acestea. Prin natura lor, fondurile de pensii private sunt investitori pe termen lung, neavând comportament speculativ, ci mai degrabă unul de păstrare a instrumentelor până la maturitate și încasarea periodică a drepturilor ce li se cuvin aferente acestora (cupoane, dividende etc.).

Pe parcursul istoriei sale, sistemul de pensii private din România a depășit cu bine atât crizele financiare anterioare, cât și alte episoade de volatilitate și de scăderi pe piețele financiare, acesta revenind pe o traiectorie pozitivă la scurt timp. Chiar și în acest context, performanțele anterioare nu pot constitui garanții privind rezultatele viitoare, cu atât mai mult cu cât evoluțiile curente determină multe provocări de ordin structural, având în vedere dinamica geopolitică pe plan global și tranziția către economii sustenabile din punct de vedere climatic.

3.6. Rate de rentabilitate

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrat privat pe o perioadă reprezintă diferența dintre valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare a perioadei și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă, totul raportat la valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă. Rata de rentabilitate anualizată a unui fond de pensii administrat privat se măsoară pentru perioada ultimelor 60 de luni anterioare efectuării calculului.

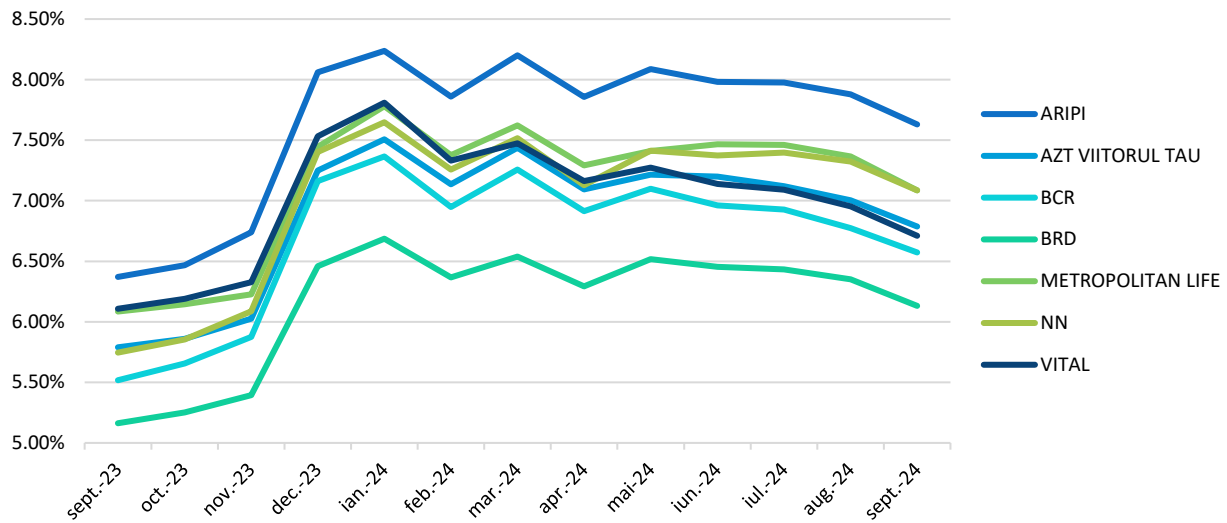
Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat următoarele valori la finalul lunii septembrie 2024, în creștere comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

Tabel 6 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Denumire fond de pensii administrat privat	Septembrie 2023	Septembrie 2024
ARIPI	6.3708%	7.6289%
AZT VIITORUL TAU	5.7896%	6.7878%
BCR	5.5177%	6.5733%
BRD	5.1625%	6.1306%
METROPOLITAN LIFE	6.0850%	7.0868%
NN	5.7457%	7.0867%
VITAL	6.1079%	6.7101%

Sursa: ASF

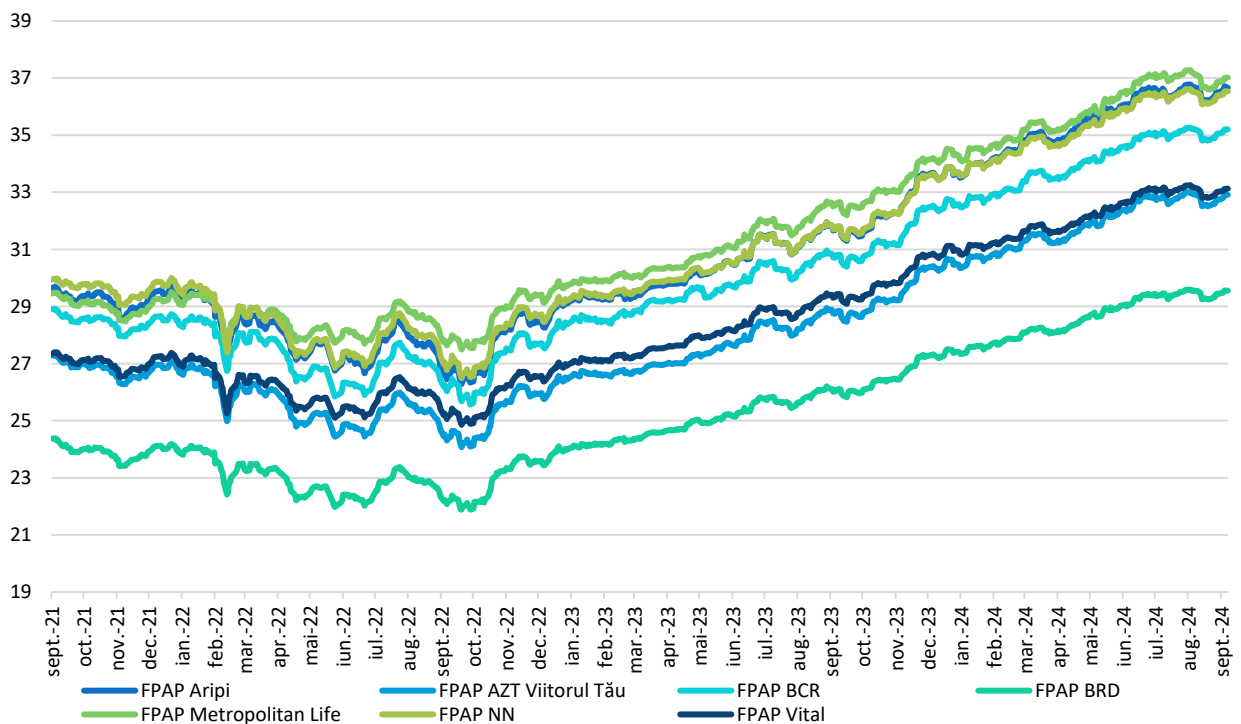
Grafic 32 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea unității de fond (VUAN) reprezintă raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată. Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024, valorile unitare ale activelor nete și-au continuat tendințele de creștere.

Grafic 33 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)

Sursa: prelucrare ASF

3.7. Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat

Pe Pilonul II se menține un nivel ridicat de concentrare a depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat, BRD – GSG SA având o cotă de piață de 81%, urmat de Raiffeisen Bank SA (14%).

Tabel 7 Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat

Depozitar	Fond de pensii	% Active Pilon II
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP NN	34%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP AZT VIITORUL TAU	21%
RAIFFEISEN BANK SA	FPAP METROPOLITAN LIFE	14%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP VITAL	10%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP ARIPI	9%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP BCR	7%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	FPAP BRD	4%

Sursa: prelucrare ASF

4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III

La finalul lunii septembrie 2024, zece fonduri de pensii facultative erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară, fiind administrate de opt societăți de administrare a fondurilor de pensii private. Activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii facultative este realizată de doi depozitari.

Valoarea totală a activelor fondurilor de pensii facultative a fost de 5,54 miliarde lei la finalul lunii septembrie 2024, în creștere cu aproximativ 26% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și cu 17% raportat la finalul lunii decembrie 2023. Numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative, la 30 septembrie 2024, a fost de 793.186 persoane, în creștere cu 15% față de aceeași perioadă a anului 2023.

La nivelul Pilonului III, contribuția medie a participanților la 30 septembrie 2024, a fost de aproximativ 163 lei/participant, în creștere cu 3,4% față de aceeași perioadă a anului anterior. În perioada ianuarie - septembrie 2024, contribuțiile virate în sistemul de pensii facultative au fost în cuantum de aproximativ 539 milioane lei, în creștere cu 24% față de aceeași perioadă a anului 2023.

La finalul lunii septembrie 2024, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii facultative. Plasamentele în titluri de stat au reprezentat 66,6%, similar cu nivelul de 66,7% înregistrat la 31 decembrie 2023. Totodată, investițiile în acțiuni au reprezentat un procent de 25,2% din valoarea totală a activelor fondurilor de pensii din Pilonul III, în topul clasamentului fiind OMV Petrom, Hidroelectrică, Banca Transilvania, Romgaz și BRD Groupe Societe Generale. De asemenea, ponderi importante erau investite și în obligațiuni corporative (3,6%) și fonduri de investiții (2,2%), procentul depozitelor bancare și al conturilor curente fiind de 1,8%.

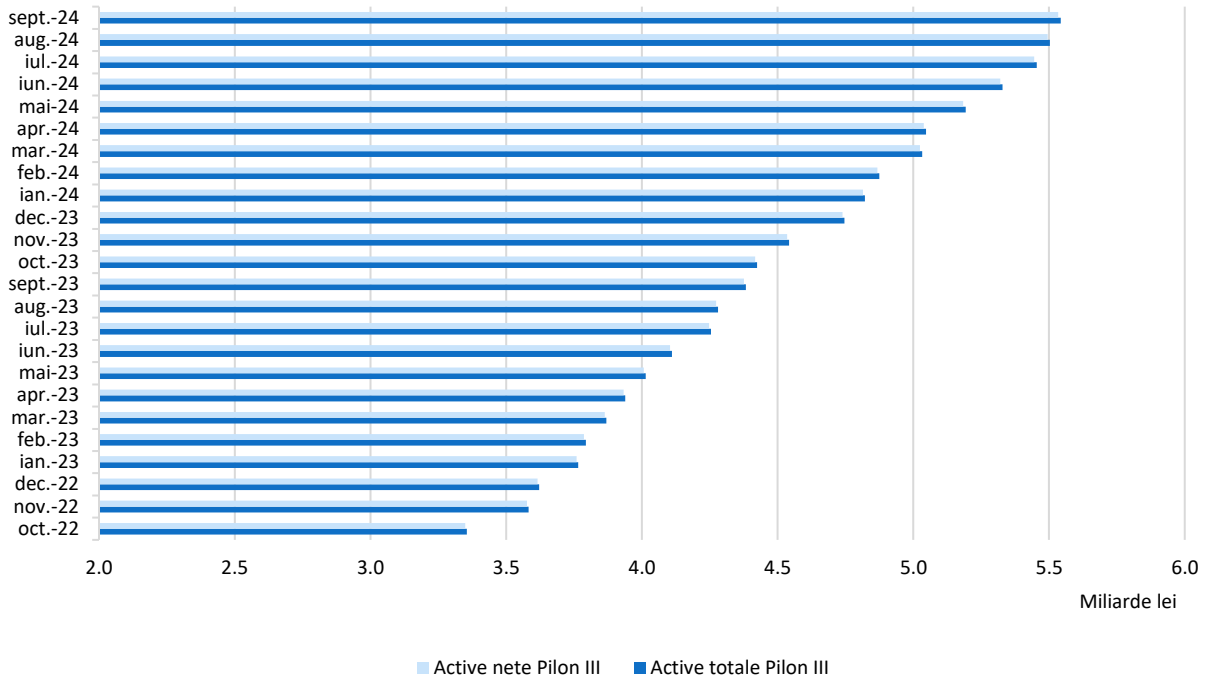
Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc ridicat a fost 6,67% în septembrie 2024, în timp ce rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc mediu a înregistrat un nivel de 5,43%.

La finalul lunii septembrie 2024, valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor facultative era de 6.976 lei, cu 9,6% mai mare comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. În perioada ianuarie-septembrie 2024 au fost efectuate plăți ale activului personal net în cuantum de 110 milioane lei către 8.830 de participanți și beneficiari.

4.1. Valoarea activelor

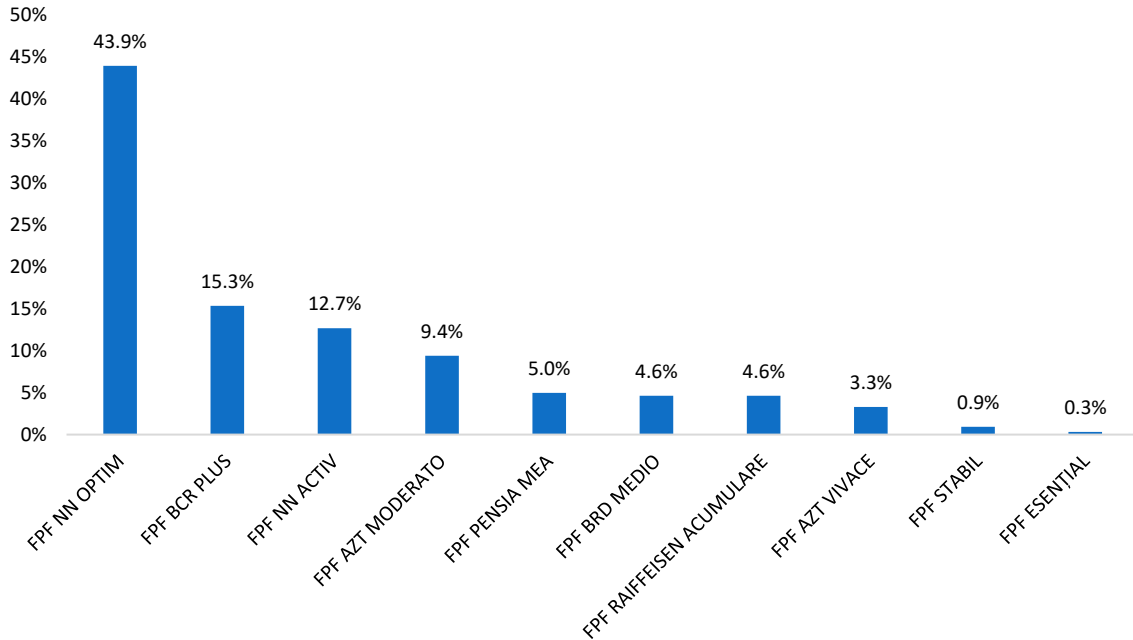
La finalul lunii septembrie 2024, valoarea totală a activelor fondurilor de pensii facultative a fost de 5,54 miliarde lei, fiind în creștere cu aproximativ 26% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, în timp ce valoarea activelor nete era de 5,53 miliarde de lei.

Grafic 34 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 35 Cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024 în funcție de activele totale

Sursa: prelucrare ASF

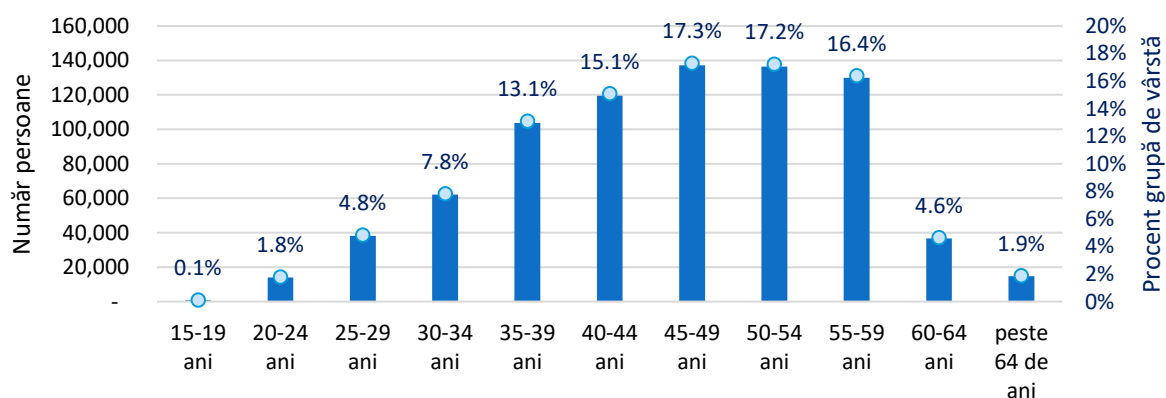
Se observă o concentrare a fondurilor de pensii facultative chiar mai puternică decât în cazul fondurilor de pensii administrate privat (pilonul II), fondurile administrate de NN ASIGURĂRI deținând 57% din piață.

4.2. Participanți

La finalul lunii septembrie 2024, numărul total al participanților din sistemul de pensii facultative a fost de 793.186 persoane, în creștere cu 15% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. De la începutul anului până în luna septembrie, inclusiv, s-au înregistrat în sistem aproximativ 92.021 persoane, cu 32% mai mult față aceeași perioadă a anului precedent. Primele trei fonduri de pensii facultative în funcție de numărul de participanți, FPF NN Optim (34%), FPF BCR Plus (20%) FPF Raiffeisen Acumulare (12%) au acumulat un procent de aproximativ 65% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

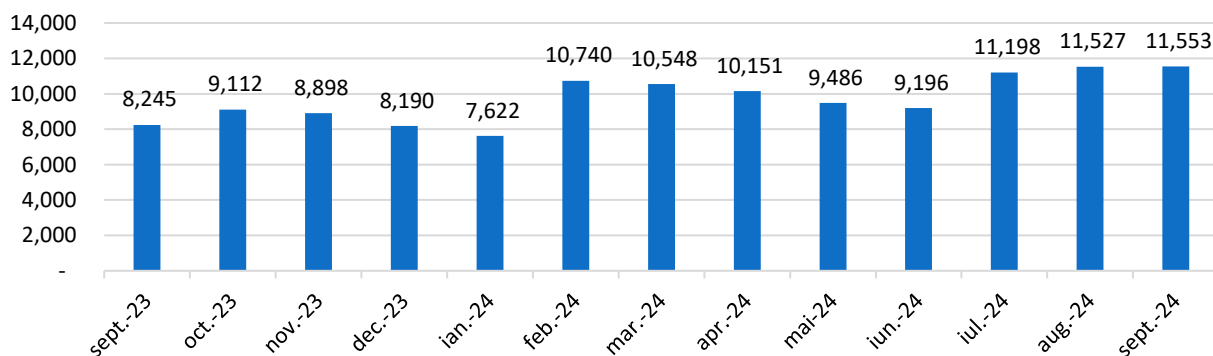
Pe parcursul ultimelor luni, structura participanților în funcție de vârsta acestora și de genul lor a rămas relativ constantă. În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la 30 septembrie 2024, ponderea participanților cu vârsta cuprinsă între 15-29 ani a fost de 6,7% din totalul participanților, ponderea celor cu vârstă cuprinsă între 30 și 44 ani a fost de 36,0% și ponderea celor de peste 45 ani a fost de 57,3%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 50,7%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 49,3%.

Grafic 36 Structura pe vârste a participanților la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 37 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative (persoane)

Sursa: prelucrare ASF

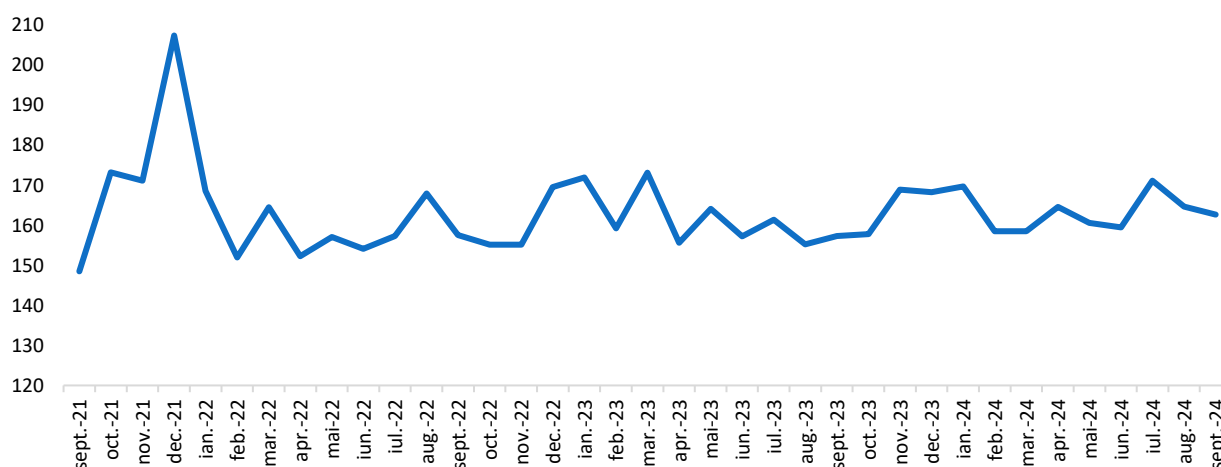
Numărul total de participanți nou intrați în sistem în perioada ianuarie - septembrie 2024, a atins nivelul de 92.021 persoane, în creștere cu 32% față de nivelul înregistrat anul anterior.

4.3. Contribuții

De la începutul anului până în luna septembrie 2024, inclusiv, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii facultative în valoare de 539 milioane lei, în creștere cu 24% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023. În luna septembrie 2024 au fost virate contribuții brute în cuantum de aproximativ 63,3 milioane lei, cu 26 mai mult, comparativ cu luna septembrie 2023.

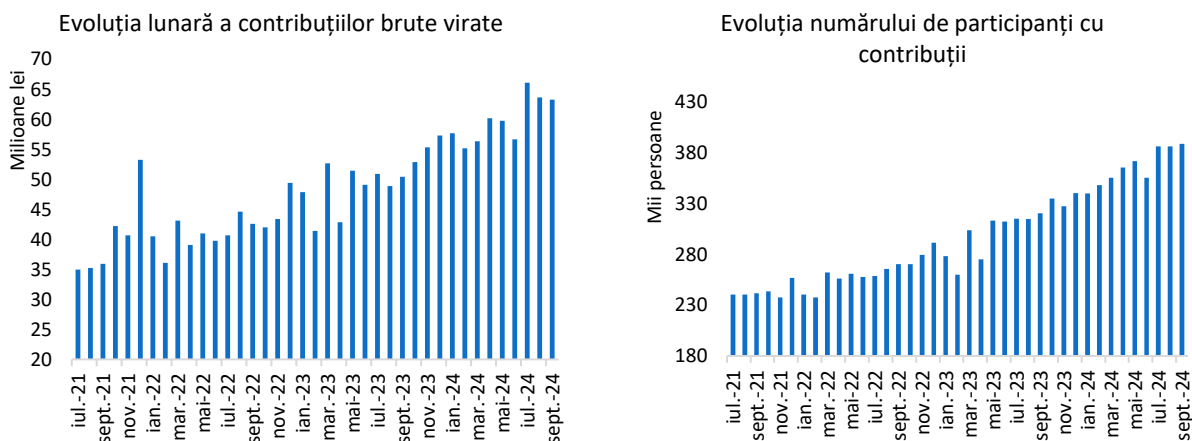
Contribuția medie per participant a fost de circa 163 lei în luna septembrie 2024, cu 3,4% mai mare față de aceeași perioadă a anului precedent.

Grafic 38 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate

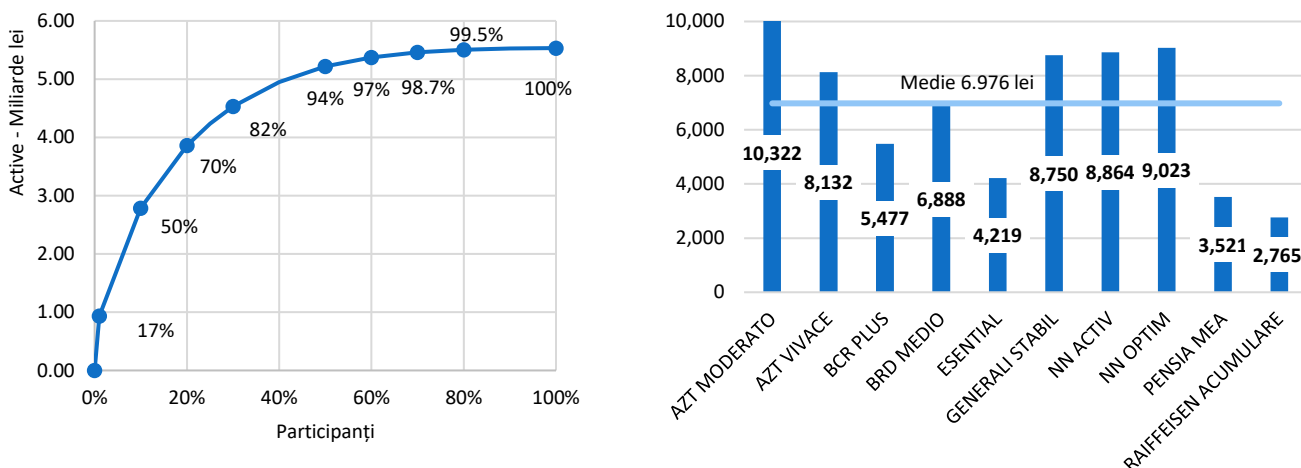
Sursa: prelucrare ASF

Grafic 39 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 40 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la finalul lunii septembrie 2024

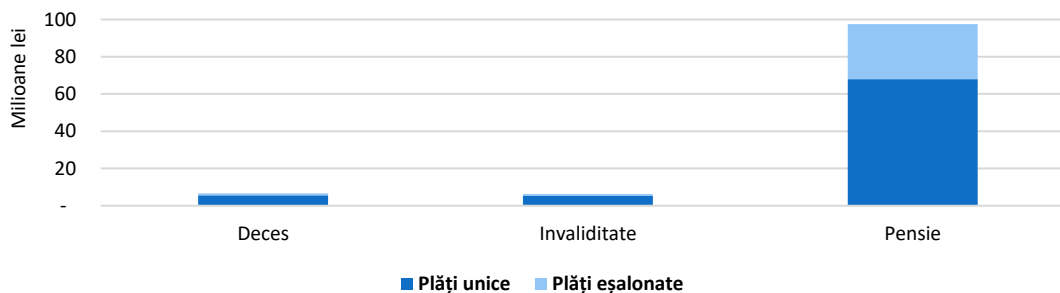
Sursa: prelucrare ASF

Valoarea medie a conturilor participanților înregistrează o variație semnificativă între diferitele fonduri, cu valori cuprinse între 2.765 lei și 10.322 lei. Ca și în cazul pilonului II, valoarea activelor deținute de participanți înregistrează o concentrare ridicată, un procent de 10% din participanți totalizând 50% din active. Cea mai mare valoare a unui cont este de 2,18 milioane lei, în timp ce 20% din participanți dețin active în valoare de sub 440 lei.

4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024, au fost efectuate plăți ale activului personal net în cuantum de aproximativ 110 milioane lei către 8.830 participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 88,3% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 6% ca urmare a decesului participantului și 5,7% ca urmare a invalidității.

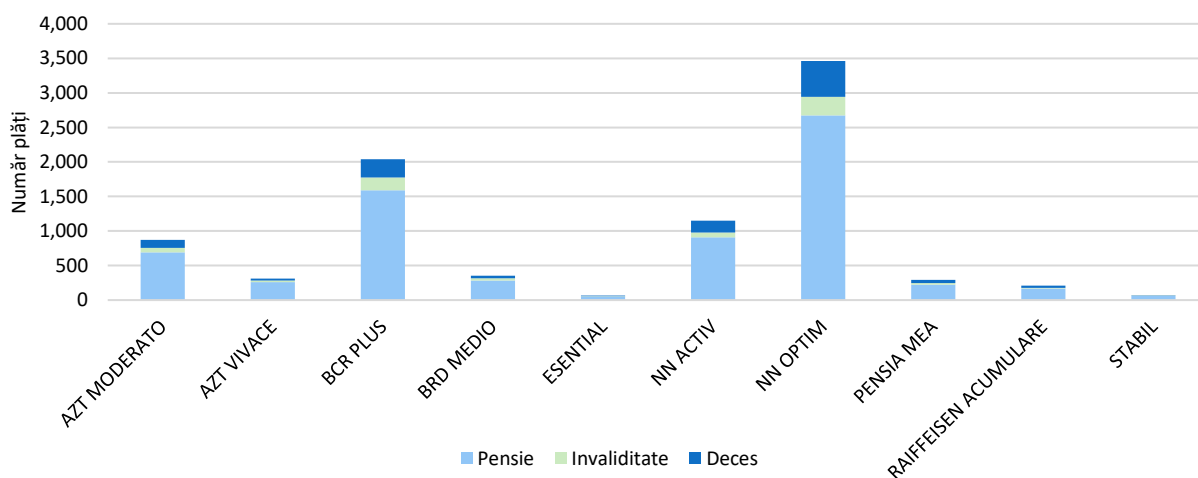
Grafic 41 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

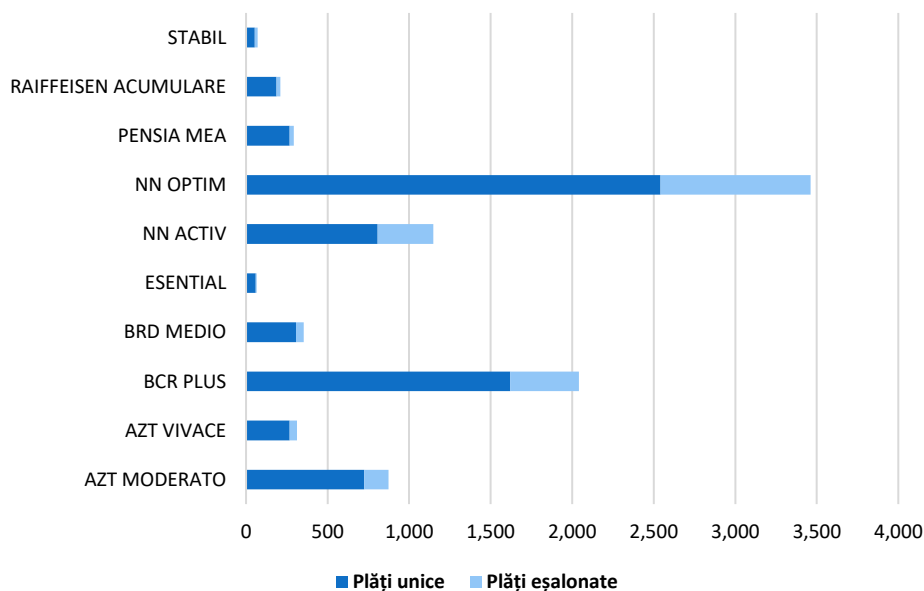
Modalitatea de plată a activului personal net preferată de către participanți/beneficiari în primele nouă luni ale anului 2024 a fost plata unică, reprezentând un procent de 71% din totalul numărului de plăți efectuate de fondurile de pensii facultative. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 68 milioane lei și plăți eșalonate în valoare de 29 milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 5,5 milioane de lei și plăți eșalonate în cuantum de 1,15 mil de lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Pentru situații de invaliditate, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 5,2 milioane lei aferent plăților unice și 1,05 mil de lei prin plăți eșalonate.

Grafic 42 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 43 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - sep. 2024

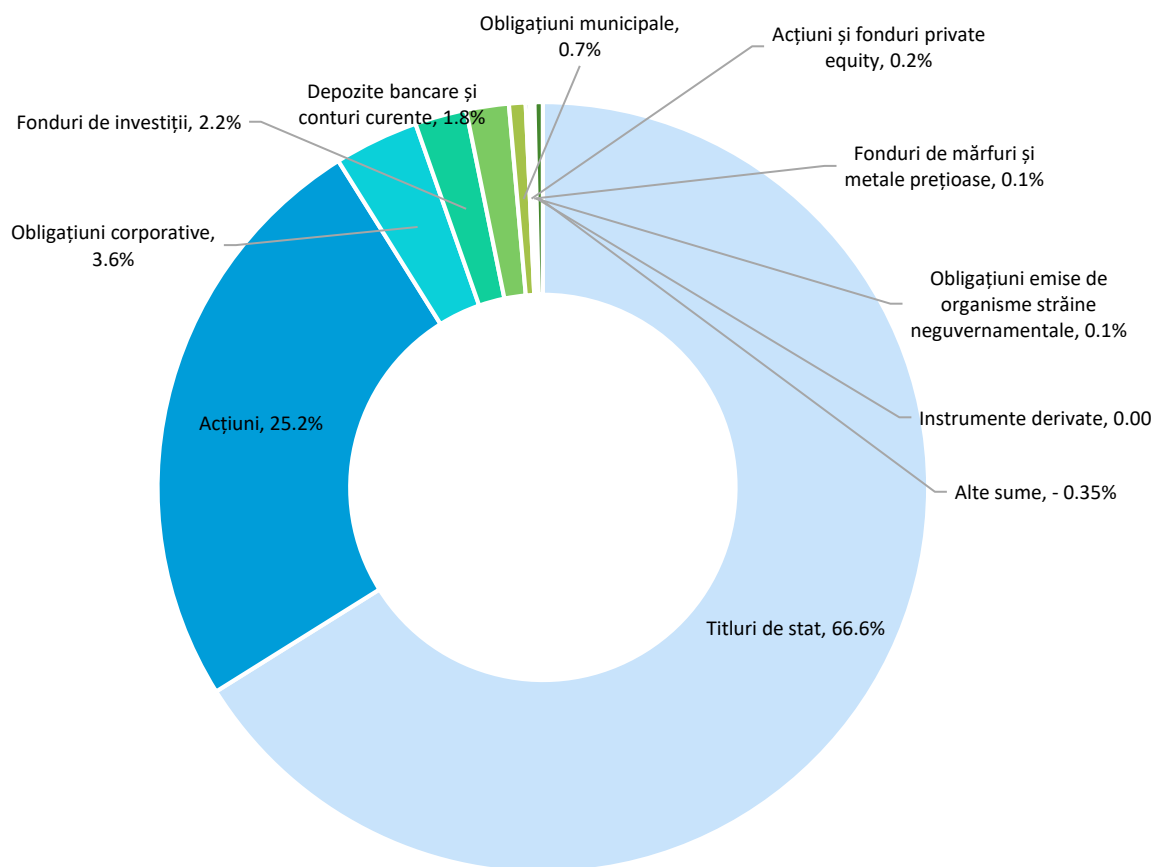
Sursa: prelucrare ASF

Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în semestrul I al anului 2024 au fost înregistrate de FPF NN Optim (39%), FPF BCR Plus (23%) și FPF NN Activ (13%). Deschiderea dreptului la pensie reprezintă ponderea cea mai mare în plățile fondurilor de pensii facultative (88%).

4.5. Structura investițiilor

La finalul lunii septembrie 2024, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii facultative. Investițiile în titluri de stat au reprezentat 66,6% din totalul activelor iar cele în acțiuni 25,2%. O altă categorie importantă de active financiare în care au investit fondurile de pensii facultative este reprezentată de obligațiunile corporative (3,6%), fondurile de investiții (2,2%) și depozitele bancare (1,8%).

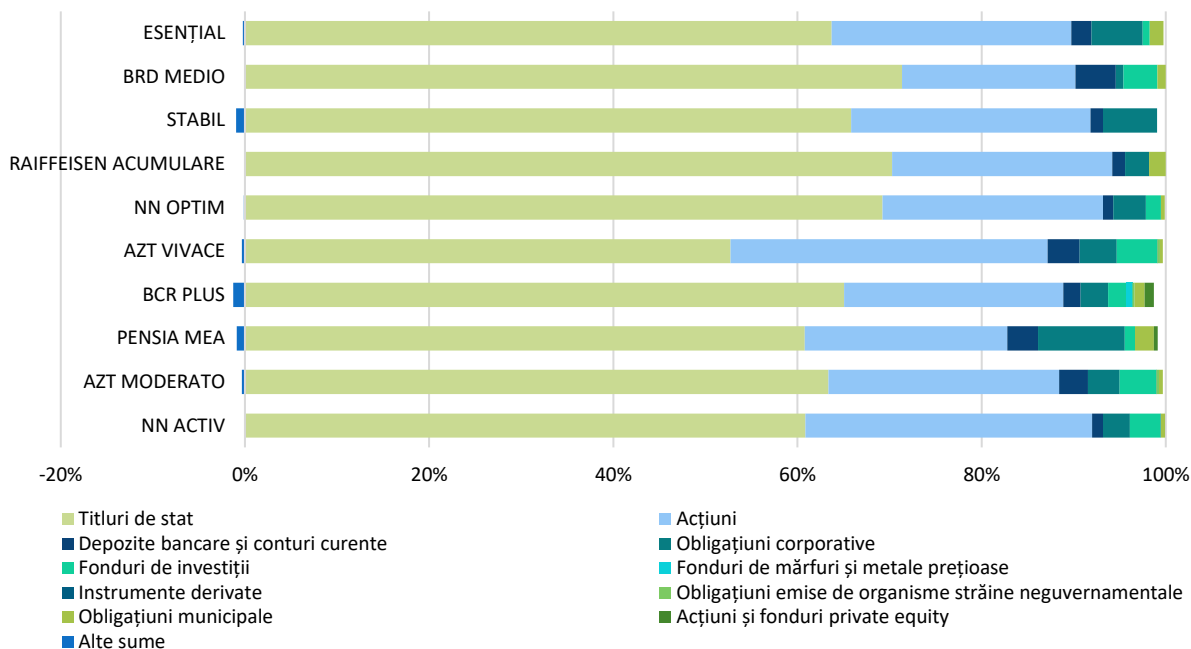
Grafic 44 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

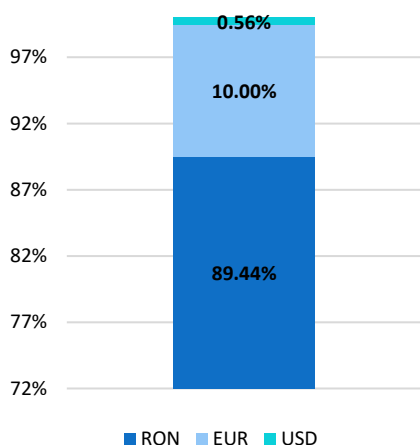
Toate fondurile de pensii facultative au investit majoritar în titluri de stat, în procente de peste 53% din activele totale. Dintre cele zece fonduri de pensii facultative FPF NN Optim, FPF Raiffeisen Acumulare, și FPF BRD Medio au investit cel mai mare procent în titluri de stat, având niveluri cuprinse între 69,4% și 71,4%. Alte instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii facultative în procente relevante.

Grafic 45 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 46 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024

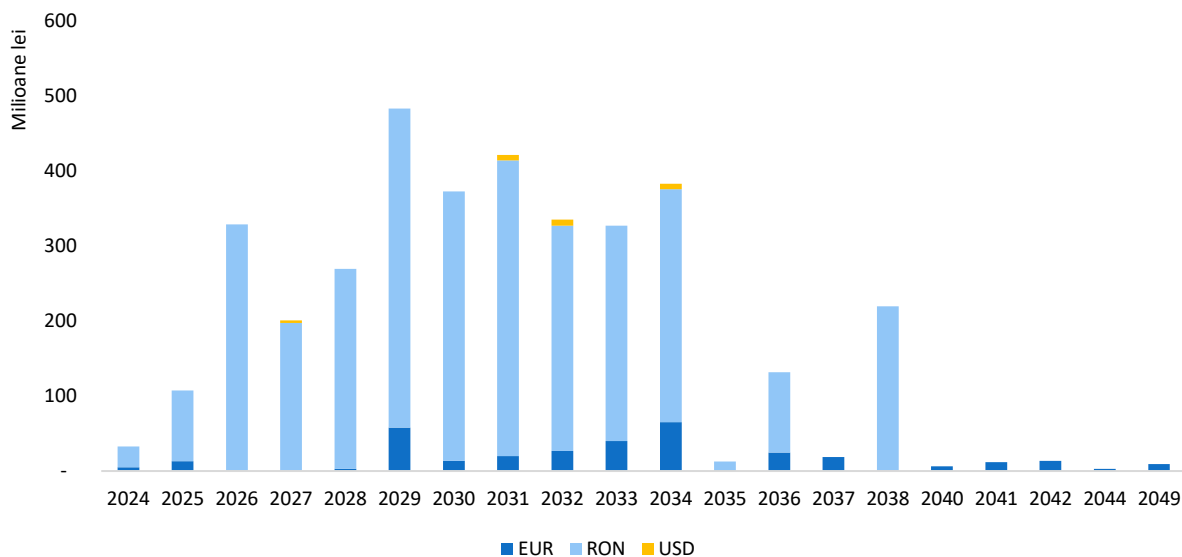

La finalul lunii septembrie 2024, investițiile locale ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat un procent de aproximativ 89,4%, iar din plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o cele în euro (10%) și dolar american (0,56%). Patru fonduri de pensii facultative au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar în la finalul lunii septembrie 2024.

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea titlurilor de stat deținute de fondurile de pensii facultative era de 3,69 miliarde de lei, la finalul lunii septembrie 2024. Dintre acestea, titlurile de stat denuminate în lei înregistrează un procent semnificativ (90,3%), urmate de cele denuminate în euro fiind 9,1% și în dolar american 0,7%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu data maturității în 2026, 2029, 2030 și 2031, în timp ce aproximativ 37% din emisiunile în euro ajung la scadență în 2029 și 2034.

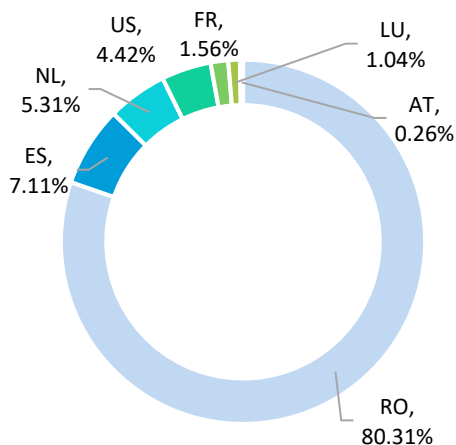
Grafic 47 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

La finalul lunii septembrie 2024, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de aproximativ 198 milioane de lei, cu o pondere de circa 3,65% în totalul activelor fondurilor de pensii facultative. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale au atins un procent de circa 0,1%, investițiile în obligațiuni municipale fiind de 0,7%.

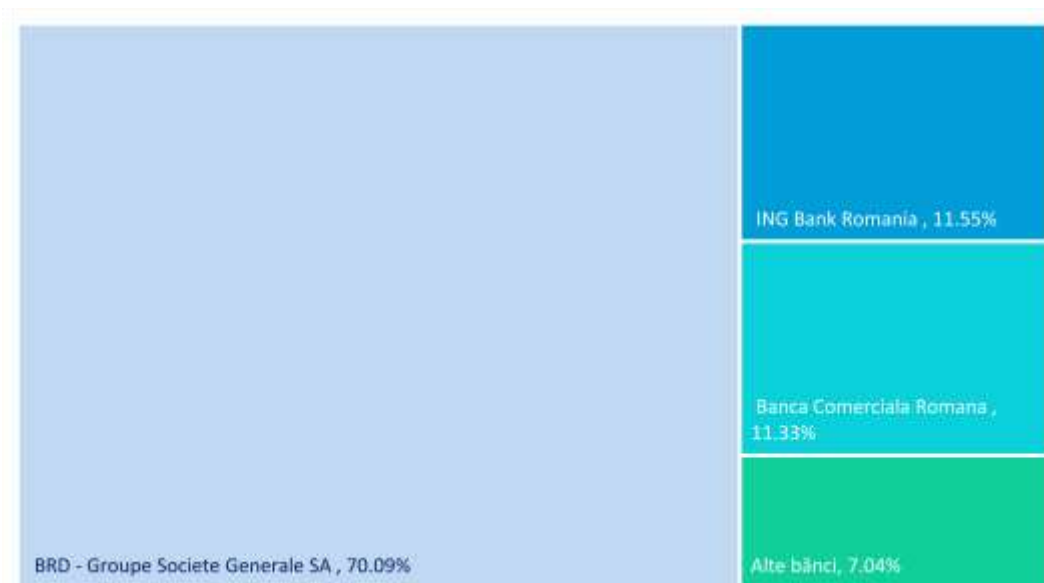
Grafic 48 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitentilor la 30 septembrie 2024

Sursa: prelucrare ASF

Din totalul obligațiunilor corporative, fondurile de pensii facultative au investit 80% în instrumente românești, 7,1% în obligațiuni corporative emise de emitenți din Spania, respectiv 5,3% în obligațiuni corporative emise de companii din Olanda. Principalele obligațiuni corporative în care au investit fondurile de pensii facultative sunt emise de Banca Comercială Română în procent de 42,3% din totalul obligațiunilor corporative, urmate de cele emise de Raiffeisen Bank SA (15,8%) și de către Unicredit Bank SA (9,7%).

Grafic 49 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 30 septembrie 2024

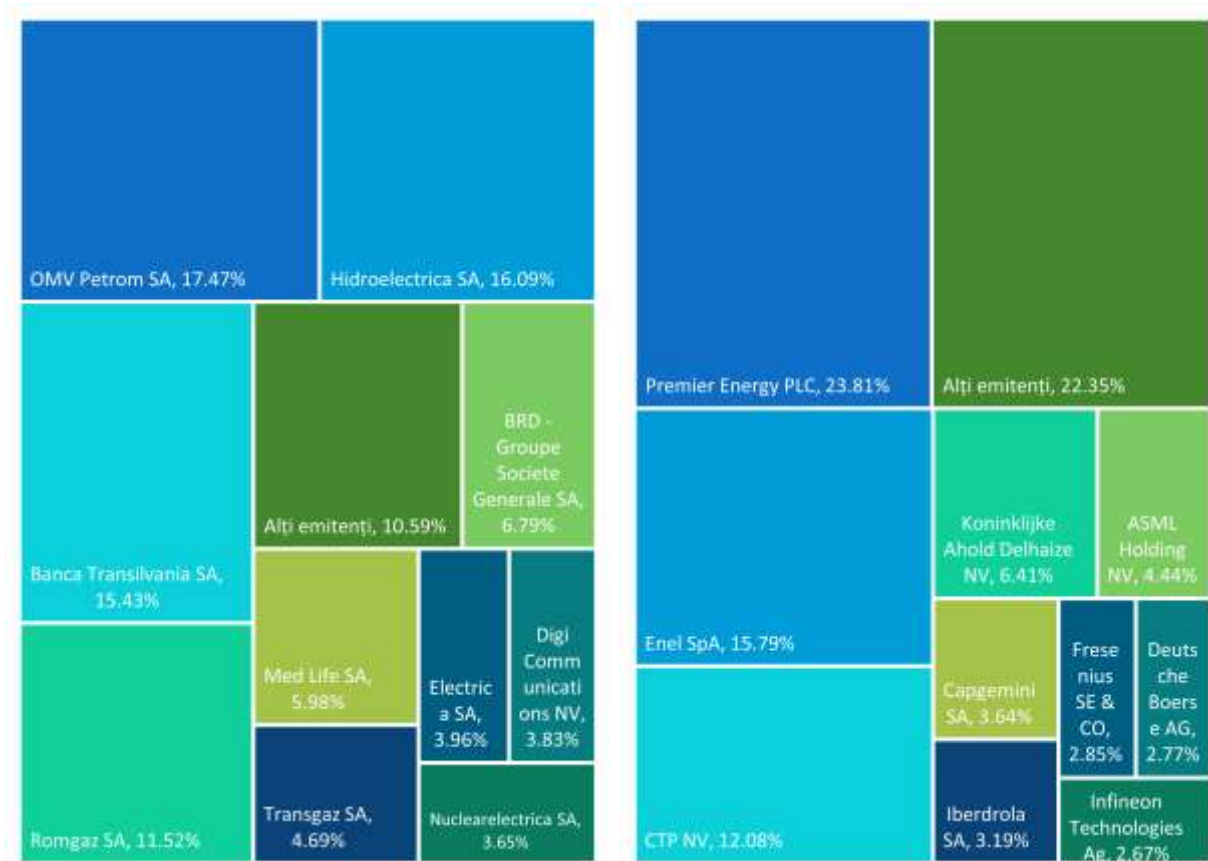

Sursa: prelucrare ASF

Plasamentele fondurilor de pensii facultative în depozite bancare și conturi curente au înregistrat un nivel de 99,7 milioane de lei la finalul lunii septembrie 2024. Principalele instituții la care fondurile de pensii facultative dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: BRD - Groupe Société Générale SA, ING Bank România și Banca Comercială Română.

Fondurile de pensii din Pilonul III investesc în emitenți care respectă governanța corporativă și sunt transparente. La 30 septembrie 2024, sistemul pensiilor facultative din România a investit în acțiuni în procent de aproximativ 25,2%, reprezentând 1,39 miliarde de lei. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de emitenții din România (95,9%), restul fiind companii din alte state (4,1%).

Grafic 50 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)

Sursa: prelucrare ASF

Similar ca în Pilonul II, fondurile de pensii facultative au investit cel mai mare procent din acțiuni în emitenți listați pe piața reglementată a BVB, în top fiind OMV Petrom SA, Hidroelectrica SA și Banca Transilvania SA. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Olanda, Cipru și Germania.

4.6. Rate de rentabilitate

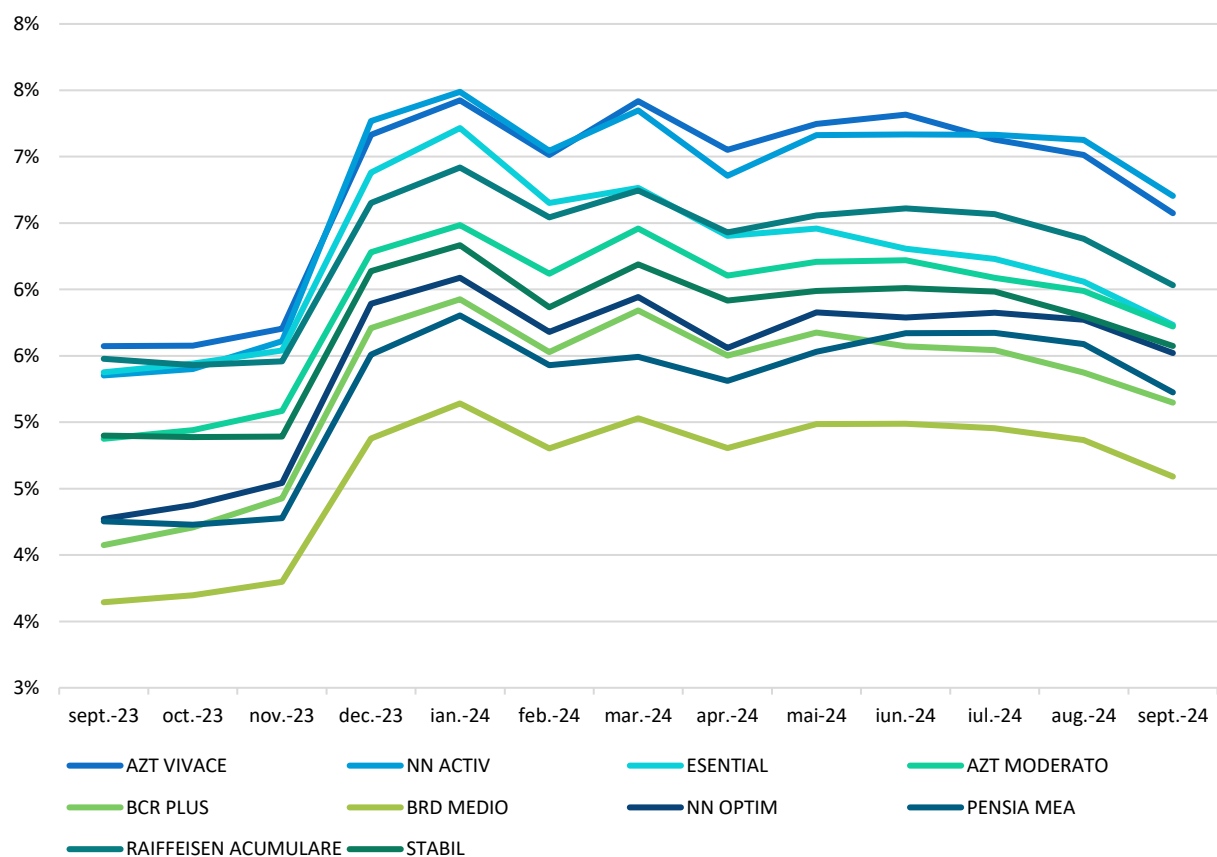
Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurată pe o perioadă de 60 de luni. Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat următoarele valori la finalul lunii septembrie 2024, în creștere comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

Tabel 8 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

Denumire fond de pensii facultative	Septembrie 2023	Septembrie 2024
AZT VIVACE	5.5735%	6.5738%
NN ACTIV	5.3528%	6.7055%
ESENTIAL	5.3764%	5.7327%
AZT MODERATO	4.8757%	5.7216%
BCR PLUS	4.0747%	5.1483%
BRD MEDIO	3.6445%	4.5907%
NN OPTIM	4.2723%	5.5225%
PENSIA MEA	4.2530%	5.2240%
RAIFFEISEN ACUMULARE	5.4787%	6.0329%
STABIL	4.9007%	5.5752%

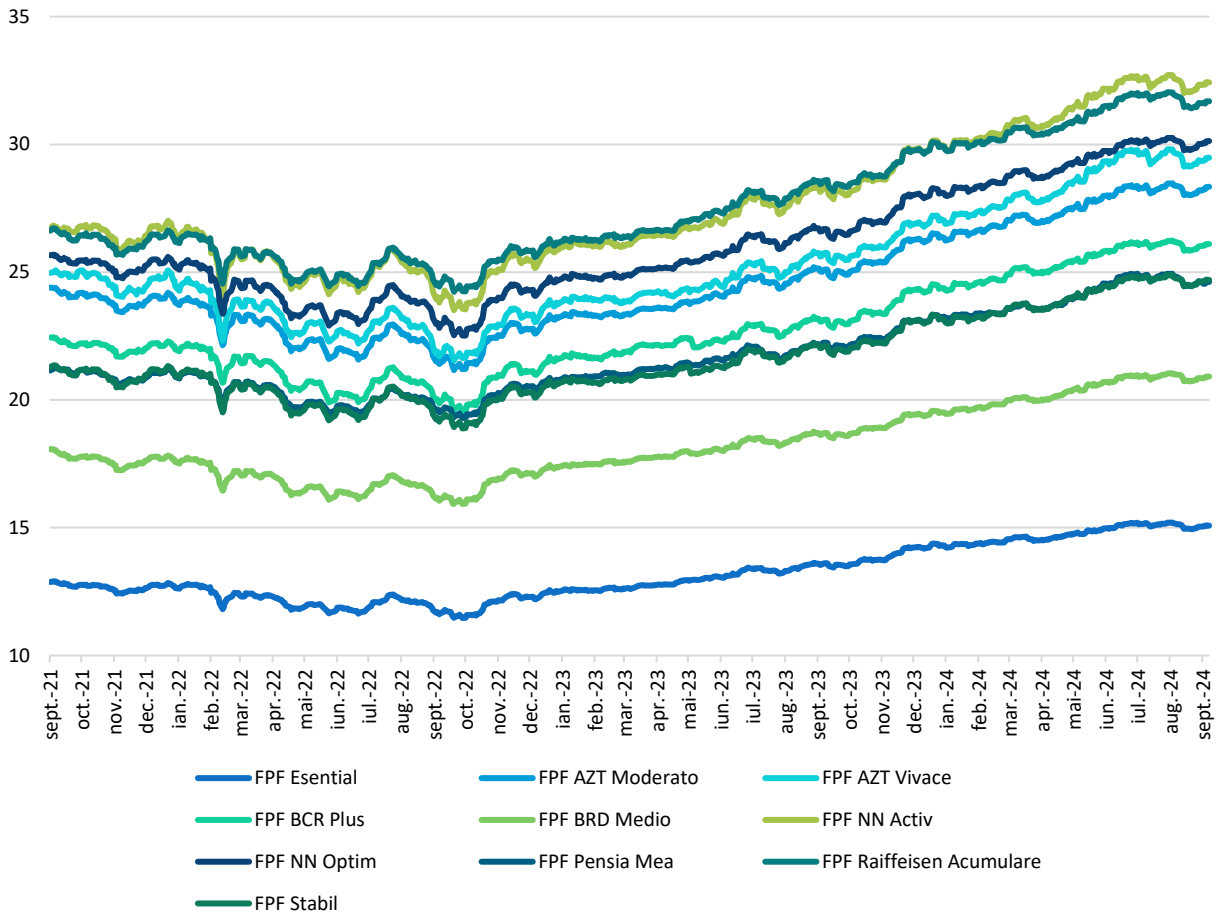
Sursa: ASF

Grafic 51 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

Sursa: Prelucrare ASF

Grafic 52 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)

Sursa: prelucrare ASF

Similar cu Pilonul II, pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2024, fondurile de pensii facultative au continuat tendința de creștere a valorilor unitare ale activelor.

4.7. Depozitarii fondurilor de pensii facultative

Similar ca în Pilonul II, nivelul de concentrare al depozitarii este unul ridicat pentru fondurile de pensii facultative, BRD – GSG având în custodie 95% din activele Pilonului III.

Tabel 9 Depozitarii fondurilor de pensii facultative

Depozitar	Fond de pensii	% Active Pilon III
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF NN OPTIM	44%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF BCR PLUS	15%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF NN ACTIV	13%

BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF AZT MODERATO	9%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	FPF BRD MEDIO	5%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF PENSIA MEA	5%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF RAIFFEISEN ACUMULARE	5%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF AZT VIVACE	3%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF GENERALI STABIL	1%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF ESENȚIAL	0,3%

Sursa: prelucrare ASF

5. Fondurile de pensii ocupaționale

Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale transpune în legislația românească prevederile Directivei UE 2016/2341, IORP II, stabilind condițiile pentru înființarea fondurilor de pensii ocupaționale. Fondurile de pensii ocupaționale au la bază o formă de parteneriat social între angajator și angajații săi, fiind totodată și un factor de stimulare și recompensare a salariaților, precum și de retenție a acestora. Astfel, angajatorul este cel care propune schema de pensii pentru toți salariații, în cadrul contractului colectiv de muncă, și, totodată, în considerarea interesului său legitim de contribuitor la fond, îi reprezintă pe aceștia în relația cu administratorul, care înființează și administrează fondul de pensii ocupaționale.

În luna februarie 2022 a fost aprobată cererea BCR PENSII, Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA, de autorizare ca administrator al fondurilor de pensii ocupaționale. La finalul lunii septembrie 2024 nu exista nici un fond de pensii ocupaționale înființat pe piața pensiilor private din România.

Listă grafice

<i>Grafic 1 Creștere economică trimestrială (ca modificare procentuală față de perioada anterioară)</i>	5
<i>Grafic 2 Rata inflației (IAPC)</i>	6
<i>Grafic 3 Randamentele obligațiunilor suverane (10 ani)</i>	7
<i>Grafic 4 Sentiment economic</i>	8
<i>Grafic 5 Incertitudinea economică</i>	9
<i>Grafic 6 Indicatorul CISS pentru riscul sistemic</i>	10
<i>Grafic 7 Subindicatorii CISS pentru riscul sistemic</i>	10
<i>Grafic 8 Gradul de penetrare pe state membre ale SEE în T2 2024</i>	14
<i>Grafic 9 Dimensiunea relativă a sectorului pensiilor SEE IORP în T2 2024</i>	14
<i>Grafic 10 Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii la 30 iunie 2024</i>	15
<i>Grafic 11 Alocarea pe categorii de active (în mld. euro) în T1 2023-T2 2024</i>	16
<i>Grafic 12 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private</i>	17
<i>Grafic 13 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 30 septembrie 2024)</i>	18
<i>Grafic 14 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II - GARCH (1,1)</i>	19
<i>Grafic 15 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III - GARCH (1,1)</i>	19
<i>Grafic 16 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat</i>	21
<i>Grafic 17 Cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024 în funcție de activele totale administrate</i>	21
<i>Grafic 18 Structura pe vârste a participanților la 30 septembrie 2024</i>	22
<i>Grafic 19 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem (axa stângă) și a gradului de repartizare aleatorie (axa dreaptă)</i>	22
<i>Grafic 20 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate și contribuția medie per participant</i>	23
<i>Grafic 21 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la finalul lunii septembrie 2024</i>	24
<i>Grafic 22 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-septembrie 2024</i>	25
<i>Grafic 23 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-septembrie 2024</i>	25
<i>Grafic 24 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - sep 2024</i>	26

<i>Grafic 25 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024</i>	27
<i>Grafic 26 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024</i>	27
<i>Grafic 27 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024</i>	28
<i>Grafic 28 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 30 septembrie 2024</i>	28
<i>Grafic 29 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 30 septembrie 2024</i>	29
<i>Grafic 30 Emiteții depozitelor bancare și conturilor curente la 30 septembrie 2024</i>	29
<i>Grafic 31 Emiteții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta) la 30 septembrie 2024</i>	30
<i>Grafic 32 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat</i>	32
<i>Grafic 33 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)</i>	32
<i>Grafic 34 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative</i>	35
<i>Grafic 35 Cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024 în funcție de activele totale</i>	35
<i>Grafic 36 Structura pe vârste a participanților la 30 septembrie 2024</i>	36
<i>Grafic 37 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative (persoane)</i>	36
<i>Grafic 38 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate</i>	37
<i>Grafic 39 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)</i>	37
<i>Grafic 40 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la finalul lunii septembrie 2024</i>	38
<i>Grafic 41 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-septembrie 2024</i>	38
<i>Grafic 42 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-septembrie 2024</i>	39
<i>Grafic 43 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - sep. 2024</i>	39
<i>Grafic 44 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024</i>	40
<i>Grafic 45 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024</i>	41
<i>Grafic 46 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024</i>	41

<i>Grafic 47 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 30 septembrie 2024.....</i>	<i>42</i>
<i>Grafic 48 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 30 septembrie 2024.....</i>	<i>42</i>
<i>Grafic 49 Emiteții depozitelor bancare și conturilor curente la 30 septembrie 2024</i>	<i>43</i>
<i>Grafic 50 Emiteții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)</i>	<i>44</i>
<i>Grafic 51 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative</i>	<i>45</i>
<i>Grafic 52 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)</i>	<i>46</i>

Listă tabele

<i>Tabel 1 Evoluția Produsului intern brut trimestrial.....</i>	<i>5</i>
<i>Tabel 2 Evoluția gradului de penetrare al pensiilor private (activele totale ale mijloacelor de economisire pentru pensionare % PIB).....</i>	<i>11</i>
<i>Tabel 3 Cota de piață a depozitarilor fondurilor de pensii private</i>	<i>18</i>
<i>Tabel 4 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna septembrie 2024 (lei)</i>	<i>23</i>
<i>Tabel 5 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale în luna septembrie 2024 (milioane lei).....</i>	<i>24</i>
<i>Tabel 6 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat</i>	<i>31</i>
<i>Tabel 7 Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat</i>	<i>33</i>
<i>Tabel 8 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabel 9 Depozitarii fondurilor de pensii facultative</i>	<i>46</i>